

Misijsko djelovanje hrvatskih sestara milosrdnica i s. Slava Vedrina

Delonga, Mirela

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Catholic Theology / Sveučilište u Splitu, Katolički bogoslovni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:202:977350>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-13**

Repository / Repozitorij:

[Repository of The Catholic Faculty of Theology
University of Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
DIPLOMSKI TEOLOŠKO-KATEHETSKE STUDIJE

MIRELA DELONGA

**Misijsko djelovanje hrvatskih sestara
milosrdnica i s. Slava Vedrina**

DIPLOMSKI RAD

iz misiologije

kod prof. dr. sc. don Ante Mateljana

Split, 2021.

SADRŽAJ

UVOD.....	4
1. MISIJSKO POSLANJE U DRUŽBI SESTARA MILOSRDNICA	7
1.1. Misijski žar sv. Vinka Paulskoga.....	7
1.2. Družba hrvatskih sestara milosrdnica	10
2. MISIJSKO DJELOVANJE HRVATSKIH SESTARA MILOSRDNICA.....	12
2.1. Misijsko djelovanje hrvatskih sestara milosrdnica u Europi.....	12
2.2. Hrvatske sestre milosrdnice – misionarke izvan Europe	15
2.2.1. Argentina.....	16
2.2.2. Paragvaj i Urugvaj	20
3. S. SLAVA VEDRINA – „PARAGVAJSKA MAJKA TEREZIJA“	24
3.1. Život pod okriljem Majke Božje Bistričke	24
3.2. Veliki „Da“ Bogu i bližnjemu	24
3.3. „Moram ići, čekaju me moji siromasi!“	26
3.4. Četvrti zavjet	33
3.5. Rođenje za Nebo	36
ZAKLJUČAK.....	38
BIBLIOGRAFIJA.....	39
IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI.....	41

SAŽETAK

Povijest redovničke Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga na našem tlu započinje u 19. stoljeću kada je 1845. godine prva skupina od 6 sestara, na poziv tadašnjega zagrebačkog biskupa Jurja Haulika, iz Austrije, iz Zamsa i Innsbrucka stigla u Zagreb i tu započela svoju djelatnost. Početci su bili blagoslovljeni plodnom djelatnošću u duhu vinkovske karizme. Uskoro su im se počele pridruživati domaće kćeri. Povijesne okolnosti i rast broja novih članica odlučile su o pravnom osamostaljenju te mlade ustanove već 1856. godine. Od tada je Družba zaživjela kao samosvojna ustanova sestara milosrdnica u hrvatskim krajevima.

Svi krštenici su snagom sakramenta krštenja misionari, a redovničke osobe po svojim zavjetima još izravnije i intenzivnije. Misionarska djelatnost najprije treba zaživjeti u vlastitoj sredini. Tada će njezina plodnost u naviještanju evanđelja po svijetu biti učinkovitija. To se dogodilo sa Družbom hrvatskih sestara milosrdnica. Osim plodnog rada na hrvatskim prostorima, sestre su proširile djelovanje na području nekadašnjega Turskog carstva, zatim po Južnoj Americi, a od nedavno i na udaljenim Salomonskim otocima u Pacifiku.

U ovom radu posebno sam izdvojila misijsko djelovanje s. Slave Vedrina koja je u Južnoj Americi boravila 68 godina, a u Paragvaju je po svom misionarskom djelovanju među najpotrebitijima nazvana „paragvajskom Majkom Terezijom“. Domaće sestre nastavile su širiti Radosnu vijest i poslije njezine smrti 2002. godine.

Ključne riječi: *Misije, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, s. Slava Vedrina, Paragvaj.*

UVOD

Događajem Pedesetnice postali smo svi jedno s Dvanaesticom koji su primila Duha Svetoga, a zatim poslušali Isusovu zapovijed: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju“ (Mk 16,15). Crkva je, dakle, poslana naviještati evanđelje svim ljudima i poput Isusa Krista pratiti svoj navještaj služenjem u ljubavi. Plod događaja Pedesetnice je dakle: biti blagovjesnikom siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene (usp. Lk 4,18).

Evanđelje je izvor radosti, slobode i spasenja za svakog čovjeka. Crkva je svjesna toga dara i zato se ne umara neprestano naviještati svima “što bijaše od početka, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim” (1 Iv 1,1).¹

Drugi vatikanski sabor (1962. – 1965.), dekretom *Ad Gentes* – o misijskoj djelatnosti Crkve, jasno je istaknuo misijsku narav Crkve utemeljivši je na samom trojstvenom poslanju. Istaknuo je k tome eshatološki značaj misijskog djelovanja i naglasio važnost svjedočanstva života i dijaloga te potaknuo snažan misijski zanos u cijeloj Crkvi. Pokoncilaska Crkva, stoga, iz najdubljih zahtjeva svoga katoliciteta i slušajući nalog svog Utemeljitelja (usp. Mk 16,16) nastoji zauzetije naviještati evanđelje diljem svijeta, po uzoru na apostole koji su idući stopama Kristovim, „naviještali riječ istine i zasnivali Crkve“.² Ona je svjesna da to djelo treba vršiti neprekidno, da „riječ Gospodnja nastavi trčati i proslavljati se“ (2 Sol 3,1) i da se Božje kraljevstvo posvuda po zemlji naviješta i uspostavlja.²

Sakramentom krštenja svi vjernici pozvani su biti misionarima – dijeliti međusobno misiju uprisutnjenja Kraljevstva Božjega na zemlji. Na poseban su način na to pozvane redovničke zajednice. One su, kako one kontemplativne tako i one aktivne, kroz svoju povijest na taj poziv svesrdno odgovarale. Drugi vatikanski sabor priznaje njihove zasluge i zahvaljuje Bogu na tolikim njihovim žrtvama učinjenim na slavu Božju i u služenju bližnjima. Ujedno ih bodri da neumorno nastave započeti rad znajući koliko ih krjepost ljubavi — koju su po svom zvanju dužne savršnije

¹ Usp. Papinska misijska djela u Republici Hrvatskoj, *Svjetski dan misija 2015*, dostupno na: <https://www.misije.hr/2015-svjetski-dan-misija-brosura.aspx> (pristupljeno: 29.4.2021.).

² Usp. Dokumenti Drugoga vatikanskog sabora, Kršćanska sadašnjost, ³1980., *Ad Gentes*, br. 1.

gajiti — pokreće i obvezuje na doista katolički duh i rad.³ Da bi posvećene osobe mogle i dalje živjeti kršćansko svjedočenje i znakove Očeve ljubavi među malenima i siromašnima, pozvane su gajiti veliku ljubav prema Kristu i njegovoj Radosnoj vijesti.

Kršćanski misionari bilo kojeg staleža pozvani su biti svjedoci dara odozgo. Oni su pozvani i poslani. Njih poziva Bog a šalje Crkva tamo gdje je potrebno, tražeći od njih da ondje budu sluge evanđelja i sluge siromaha. Budući da je evangelizacija potrebna i u zemljama koje su već prigrlile evanđelje neki su od njih pozvani širiti Radosnu vijest u toj sredini, a neki u misijama *ad gentes*. Kao i život Crkve, tako i njezino misijsko djelovanje označeno je tajnom križa.⁴ Potvrđuju nam to brojni primjeri misionara-mučenika diljem svijeta, koji su poput svog učitelja Krista položili za evanđelje ono najdragocjenije – svoj život.

Govoreći o misijskom djelovanju redovničkih zajednica valja istaknuti da su one nakon Drugoga vatikanskog sabora, obnavljajući svoje konstitucije u koncilskom duhu, nastojale ponovno otkriti temeljne vrjednute koje su im ostavili u baštinu njihovi utemeljitelji. Tada su i družbe nadahnute duhovnošću sv. Vinka Paulskoga (1581. – 1660.) u svojim konstitucijama jače naglasile spremnost naviještati Radosnu vijest po cijelome svijetu, poglavito u misijama *ad gentes* i to onamo gdje je najteže, kamo drugi nisu ni kadri ni spremni ići, gdje treba posluživati najsiromašnije, rubne i zapostavljene.⁵

Predmet ovoga diplomskog rada je misijsko djelovanje hrvatskih sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga sa sjedištem u Zagrebu, na što ćemo se usmjeriti u prvom poglavlju. U drugom poglavlju usredotočit ćemo se na misijsko djelovanje sestara milosrdnica na području nekadašnjeg Turskog carstva, zatim u Južnoj Americi i nedavno otvorenoj misijskoj postaji na Salomonskim otocima. Treće poglavlje ćemo posvetiti životu i misijskom djelovanju s. Slave Vedrina, milosrdnice koja je svoj život potpuno posvetila Bogu i bližnjemu daleko od svoje ljubljene domovine Hrvatske, u Južnoj Americi.

³ Usp. *Ad gentes*, br. 40.

⁴ Usp. Celestin Tomić, Jesu li još potrebne misije i misionari?, *Crkva u svijetu*, 9 (1974.), 1., str. 15.-18.

⁵ Usp. *Ad gentes*, br. 40.

Sa sigurnošću možemo reći da svatko od nas ima određeni dar i poziv od Boga, pa tako i način življenja. Neki se opredjeljuju za ženidbu, a neki za samački život, neki za život po evanđeoskim zavjetima, a neki za svećeništvo. Upravo je redovnica o kojoj pišemo darovala bezrezervno, po evanđeoskim savjetima siromaštva, čistoće i poslušnosti, a naposljetku i po svom četvrtom zavjetu, Bogu i bližnjemu cijeli svoj život kako bi učinila ljepšim bar djelić ovoga svijeta i bila neumrlim dušama putokaz prema Bogu, u nadi da bi ga i oni spoznali, uzljubili i pronosili svijetom. Može nam se izvana činiti da je život napaćen žegom, proveden po neuglednim kolibama nespojiv sa srećom. Možda je naizgled tako za onoga koji gleda ljudskim očima, ali za onoga koji sve promatra Božjim pogledom taj život je i te kako spojiv s neizmjernom radošću i ljubavlju. S. Slava je duboko svojim životom svjedočila kršćanske kreposti, a među njima su se najviše isticale one koje su smjerale na dobrobit ljudi. Svoj život je shvatila kao darivanje, besplatno i nesebično. Svaki njezin put vodio je prema ljudima, zbog njih je otišla u Južnu Ameriku, zbog njih je i istrošila svoj život u Južnoj Americi.

1. MISIJSKO POSLANJE U DRUŽBI SESTARA MILOSRDNICA

„Naš je poziv da idemo, ne u jednu župu, i ne samo u jednu biskupiju, nego po svoj zemlji, i što da činimo? Da ražarimo srca ljudska i oduševimo ih da čine ono što je činio Sin Božji. On je došao na zemlju donijeti oganj, da je zapali svojom ljubavlju. I što drugo možemo željeti nego da gori i sve zahvati? Braćo, razmislimo o tome, molim vas. Dakle, istina je da sam pozvan ne samo ljubiti Boga, nego učiniti da ga drugi ljube. Nije mi dovoljno ljubiti Boga ako ga i moj bližnji ne ljubi.”⁶

1.1. Misijski žar sv. Vinka Paulskoga

Slika 1: Sveti Vinko Paulski
<https://images.app.goo.gl/yaywaQ5JFzDE5FYF9>

Ovih početnih nekoliko redaka iz pera sv. Vinka Paulskoga oporuka su sveca koji je imao neograničenu ljubav prema Bogu i toplu očinsku ljubav za svakoga čovjeka, napose za onoga koji je bio u nevolji. Bio je čovjek koji je znao prepoznati patnju i bol svojih suvremenika i nikada nije uzmicao kad im je trebala njegova pomoć. Sv. Vinko je dopustio da Bog po njemu djeluje i nastojao je da se po njemu i njegovim duhovnim sinovima i kćerima Božja ljubav prema siromasima i bolesnicima pokaže u svojoj punini. *Kćerima kršćanske ljubavi* znao je reći da katkada trebaju ostaviti Boga radi Boga, tj. prekinuti svoju molitvu da bi pomogle potrebnomu, u kojemu, isticao je, prebiva Bog. On sam u tome im je prednjačio. Njegov rad je proizlazio iz njegove povezanosti s Bogom, praktički on nikad nije napuštao Boga, jer ga je posvuda susretao u siromasima. Njegova duša molila je kada je siromahu davao

⁶ *Duhovne rečenice sv. Vinka Paulskoga za svaki dan u godini*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1935., str. 29.

kruh, kada je podnosio njihove uvrede i nezahvalne poglede, kada je spašavao nahočad, kada je bio uz galijaše.

Sv. Vinko je bio spretni organizator. U Francuskoj u njegovo doba bilo je mnogo siromaha i beskućnika. Plemstvo, vodeći stalež, propadalo je i ginulo na bojnim poljima. Veleposjednici su vodili vjerske ratove protiv protestanata koji su dobivali sve više pristalica. Biskupi su se otimali za bogate biskupske nadarbine. Niže svećenstvo je živjelo u neznanju i zaostalosti. Svi su iskorištavali narod, a nitko se za njega nije brinuo. Sv. Vinko je sve to vidio i razmišljao kako pomoći Crkvi i Francuskoj.⁷ Kao župnik u Châtillonu zatekao se u situaciji koja ga je usmjerila na pronalaženje rješenja kojim bi mogao odgovoriti na uočene potrebe. Čim je shvatio situaciju, dao se na posao. Treba, kaže on, „pojuriti k bližnjemu u potrebi kao kad izbije požar“.⁸ Ali organizirano. Zato je u svojoj župi 1617. godine osnovao prvu „Bratovštinu kršćanske ljubavi“ koja je imala zadaću da se brine za siromahe i bolesnike po župi, a 1625. godine i *Misijsku družbu* odnosno, *Družbu svećenika misionara – lazarista*, koji su na imanjima grofice de Gondi seljacima održavali pučke misije. Poslije su njegovi misionari vodili duhovne vježbe i za siromahe i tako su ih pridobivali za čestit kršćanski život.⁹

Crkva se kroz to vrijeme oslanjala isključivo na svećenike i redovnike, a redovnice su bile odijeljene od svijeta i živjele život stroge klauzure. No sv. Vinko je sa sv. Lujzom de Marillac učinio značajno i revolucionarno djelo uvođenja žena – redovnica u sve oblike javnog života i djelovanja među ljudima i dao je silan doprinos vrednovanju dostojanstva žene. Otvorio je ženama novo polje rada i po njima je cjelovitije ostvario svoju karizmu – služenje Kristu u siromasima.¹⁰ Duhovni program sv. Vinka za zajednicu *Kćeri kršćanske ljubavi* osnovanu 1633. godine bio je jasan: “Njihovi su samostani kuće bolesnika i kuća u kojoj boravi predstojnica; ćelija im je

⁷ Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. I.*, Zagreb, 1996., str. 15.–16.

⁸ Sylvie LARMINAT, AIC, *Služenje siromasima: bratovštine*, u: s. M. Blanka VRDOLJAK, *Kršćanska ljubav – svevremeni izazov*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2011., str. 77.

⁹ Usp. Luigi MEZZADRI, *Sveti Vinko Paulski*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1992., str. 39.

¹⁰ Usp. *Sveti Vinko Paulski – apostol milosrdne ljubavi. Vinkovska karizma u Hrvatskoj*, Družba sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga, Zagreb, 2019., str. 41.–43.

iznajmljena soba, kapelica – župna crkva, samostan su im gradske ulice, klauzura im je poslušnost; rešetka strah Božji, a veo – sveta čednost.”¹¹

U konferenciji od 6. prosinca 1658., govoreći svojim misionarima o svrsi *Misijske družbe*, sv. Vinko jasno ističe da se evangelizacija siromaha ostvaruje pružanjem materijalne i duhovne pomoći: „Nije li to bila služba našega Gospodina i brojnih znamenitih svetaca, koji ne samo da su se zauzimali za siromahe nego su ih tješili, pružali im olakšanje i ozdravljali ih? Nisu li siromasi bolni udovi našega Gospodina? Nisu li oni naša braća?... Stoga, ako bi se među nama našli neki koji misle da su u Misijskoj družbi samo radi evangeliziranja, a ne radi pomaganja siromasima, radi liječenja njihovih duhovnih, a ne vremenitih potreba, odgovaram da mi moramo pomagati siromasima i učiniti sve da im i drugi pomažu na razne načine... Činiti tako znači evangelizirati životom i djelima, i to je najsavršenije, to je ono što je običavao činiti naš Gospodin i što moraju činiti oni koji ga zastupaju na zemlji.“¹² Sv. Vinko nije, dakle, poslao svoje misionare da samo propovijedaju u misijama nego, također, da siromasima pružaju pomoć u njihovim duhovnim i materijalnim potrebama. Taj njihov žar ništa nije moglo umanjiti, ni kušnje ni poteškoće, ni neuspjesi ni nerazumijevanja, pa ni godine ni bolesti.

Sv. Vinko je dobro znao da je Crkva po svojoj naravi misionarska jer potječe iz slanja Sina i slanja Duha Svetoga po odluci Boga Oca. Zato je s vremenom svoje misionare počeo slati i izvan Francuske, po Europi i do Madagaskara. Slao ih je riječima: „Naš Gospodin je želio postati čovjekom da spasi ljude. Kako li ste sretni da vas je pozvao raditi ono što je On činio. Došao je naviještati evanđelje siromasima, a to je također vaš udio i vaš posao.“¹³ Vinkova karizma pripada svakom srcu, svakoj osobi koja osjeća žarku želju i potrebu da služi i da ljubi Boga u siromasima.

¹¹ S. M. Benedikta KRAPIĆ, *Sveta Lujza odbačena i krhka postala majka napuštenih i bolesnih*, dostupno na: https://hkm.hr/SVETA_LUJZA_Odbačena_i_krhka_postala_majka_napuštenih_i_bolesnih (pristupljeno: 17.4.2021.).

¹² José Luis AZEVEDO FERNÁNDEZ, CM, *Evangelizacija siromaha*, u: s. M. Blanka VRDOLJAK, *Kršćanska ljubav – svevremeni izazov*, str. 84.

¹³ *Sveti Vinko Paulski – apostol milosrdne ljubavi. Vinkovska karizma u Hrvatskoj*, str. 52.

1.2. Družba hrvatskih sestara milosrdnica

Kao što je već spomenuto, Isus je svojoj zajednici – Crkvi i svakom kršteniku ostavio trajni poziv naviještanja evanđelja koje treba propovijedati svakom pojedincu i svakom narodu. A redovnici, redovnice i svećenici imaju najveći udio u evangelizaciji svijeta¹⁴ i svi narodi, pa i hrvatski narod, velikim dijelom duguju njima svoju vjeru, kulturu i civilizaciju, njima – junacima koji su svoje živote izložili i uključili se u veliku povorku onih kojima je Isus rekao: „Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje svemu stvorenju“ (Mk 16, 15).

Družba sestara milosrdnica u Hrvatskoj svoj postanak duguje upravo misijskome duhu tirolskih sestara milosrdnica koje su, njih šest, 5. rujna 1845. godine stigle u Zagreb na molbu zagrebačkog biskupa Jurja Haulika i tu su započele djelovati u duhu svoje karizme.¹⁵ Biskup Haulik, poslije nadbiskup i kardinal, bio je srcem i rodom Slovak, ali je ljubio Hrvatsku kao svoju drugu domovinu i zalagao se i kao biskup i kao banski namjesnik za prava hrvatskoga naroda, za njegovu vjersku, kulturnu i gospodarsku obnovu. U tim naporima trebao je pomoć i dobio ju od spomenutih sestara iz Austrije, iz Zamsa i Innsbrucka. Njima je povjerio odgoj i obrazovanje djece i mladeži, njegu bolesnika i brigu za siromahe. Za sestre je dao izgraditi crkvu i samostan tako da su se one mogle odmah posvetiti apostolatu milosrdne ljubavi. Ubrzo su njihovu karizmu prigrlile hrvatske kćeri i zajedno su u Hrvatskoj razvile široku zdravstvenu, socijalno-karitativnu i odgojno–obrazovnu djelatnost u duhu sv. Vinka Paulskoga. Da bi mogle što bolje ostvarivati svoje plemenite ciljeve, osnivale su bolnice, staračke domove, vrtiće, dječje domove, razne stručne škole te javnosti dobro poznatu učiteljsku školu i realnu gimnaziju za djevojke.¹⁶

Napominjemo da je umnažanjem broja sestara, godine 1856., 11 godina nakon dolaska prvih sestara milosrdnica u Hrvatsku, došlo do odvajanja hrvatske grane sestara milosrdnica od matične Družbe u Austriji. Novonastala Družba ima sjedište u Frankopanskoj ulici u Zagrebu. Stablo hrvatskih sestara milosrdnica koje je zasadio kardinal Juraj Haulik granalo se nakon Zagreba duž Slavonije i Dalmacije te se s

¹⁴ Usp. *Ad gentes*, br. 2.

¹⁵ Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu I. 1845. – 1995. I.*, Zagreb, 1996., str. 38.

¹⁶ Usp. *Isto*, str. 41.–42.

obzirom da je Družba imala veliki broj članica i zajednica osjećala potreba da se kuća matica radi lakšeg upravljanja rastereti. Sveti otac Pio XI. je za vrijeme audijencije u Vatikanu godine 1930. savjetovao časnoj majci Ignaciji Pavičić da se Družba podijeli na provincije. Ta se podjela ostvarila 1932. godine, kada je Družba imala 1560 sestara i 113 zajednica. Najprije je 3. siječnja 1932. osnovana Riječka provincija, potom 8. prosinca, Zagrebačka i Splitska provincija, a godine 1939. Južnoamerička provincija o kojoj će više riječi biti u nastavku. Bosansko – hercegovačka provincija osnovana je 1974. godine. Povijest Paragvajске provincije započinje njezinim odvajanjem od Južnoameričke provincije 1997. godine. Tijekom Družbine povijesti utemeljene su i tri delegature: Rimska (1959.), Sjevernoamerička (1963.-1999.) i Bugarska (1963.-2017.).¹⁷ Hrvatska Družba sestara milosrdnica s danom 31. prosinca 2020. ima ukupno 621 članicu i djeluje u 11 zemalja svijeta.¹⁸

Tijekom cijele povijesti Družba hrvatskih milosrdnica nastojala je u sestrama pobuđivati misijski žar kojim je izgarao sv. Vinko koji je jednom prilikom rekao: „Misije su jedno od najvećih i najpotrebnijih dobara koje poznajem...“¹⁹ Družbina želja bila je podupirati misijska nastojanja Crkve, privlačiti duše Bogu i tako širiti Kraljevstvo Božje na zemlji. Kao nekoć, Družba i danas, brižljivo nastoji odgajati zvanja onih koje se po Božjem nadahnuću žele i hoće posvetiti izravnome misijskom djelovanju. To nam potvrđuju i netom obnovljene Konstitucije Družbe (2016.) u članku 4.: „U skladu s Kristovim riječima: 'Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode... I evo, ja sam s vama u sve dane – do svršetka svijeta' (Mt 28, 19-20), dio je Družbine karizme i misijska djelatnost. Družba, poslušna volji Oca nebeskoga koji želi spasenje svih ljudi (1 Tim 2, 4), surađuje u misijskom radu Crkve. Družba pobuđuje misijski duh svojih članova otvarajući se misijama *ad gentes*.²⁰

¹⁷ S. Miroslava BRADICA, *Okružnica XVII. redovitog generalnog kapitula Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog – Zagreb*, Lužnica, kolovoz – rujan 2017., str. 85.; Usp. *Šematizam Družbe*, Vrhovna uprava Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2005., str. 16.

¹⁸ *Šematizam Družbe*, Zagreb, Vrhovna uprava Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2020.

¹⁹ S. Stjepanka STANIĆ (ur.), *Sveti Vinko Paulski – Misli*, Provincija Bezgrješnog začeca BDM, Zagreb, 2017., str. 75.

²⁰ *Konstitucije Družbe sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga – Zagreb*, 2016., str. 14.

2. MISIJSKO DJELOVANJE HRVATSKIH SESTARA MILOSRDNICA

Mnoge hrvatske sestre milosrdnice, nadahnute misijskim duhom sv. Vinka Paulskoga uputile su se u nepoznato kako bi ražarile srca ljudska da upoznaju i uzljube Krista koji je trpio i dao svoj život za nas i kako bi pružile utjehu i pomoć siromasima, bolesnicima i drugim patnicima.

2.1. Misijsko djelovanje hrvatskih sestara milosrdnica u Europi

Sestre su najprije počele misijski djelovati na području Turskog carstva na Balkanu: u Bosni i Hercegovini 1871. godine, gdje su do kraja 19. stoljeća imale dvanaest svojih velikih zajednica i gdje u novim društvenim uvjetima djeluju i danas,²¹ zatim u Rumeliji, Albaniji, Makedoniji i Bugarskoj.²²

U Rumeliji (Europska Turska) u Drinopolju sestre su djelovale nepunih pedeset godina (1881. – 1930.). Vodile su Višu djevojačku školu i Učiteljsku školu – Institut Maria Lourdes, a za vrijeme Prvoga svjetskog rata dvorile su turske ranjenike.²³

Šireći svoju misijsku djelatnost sestre su od 1890. godine i u Albaniji, gdje na poziv tadašnjega austrijskog konzula i skadarskog nadbiskupa započinju rad u bolnici u Skadru i tu ostaju do 1946. godine kada se ta podružnica zatvara. Od 1900. do 1925. godine sestre su u mjestu Kalmeti gdje njeguju bolesnike po kućama, a od 1903. do 1916. godine u Draču u tamošnjoj bolnici.²⁴

Makedonija će biti njihovom misijskom postajom od 1903. godine kada stižu u Skopje. Tu se bave isključivo njegovom bolesnika u bolnici i po obližnjim selima gdje brojnim potrebnicima dijele besplatno lijekove. Od 1907. godine započinju raditi i s djecom u školi. Godine 1914., početkom Prvoga svjetskog rata, sestre moraju napustiti Skopje, ali se vraćaju 1927. godine i ponovno započinju s radom u bolnici. U bolnici

²¹ Usp. *Sveti Vinko Paulski – apostol milosrdne ljubavi. Vinkovska karizma u Hrvatskoj*, Družba sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga, Zagreb, 2019., str. 78.

²² Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. II.*, Zagreb, 1998., str. 567.

²³ Usp. *Isto*, str. 568. i 576.

²⁴ Usp. *Isto*, str. 579.-586.

su se liječili ljudi gotovo svih vjera, katolici najmanje. Sestre su ih njegovale jednako, na što im je uzvraćeno dubokom zahvalnošću i ljubavlju. No 1941. godine buknuo je i Drugi svjetski rat. Tada su prekinute sve prometne veze i sestre su se iz Skopja povukle.²⁵

Bugarska postaje misijskom postajom hrvatskih sestara milosrdnica 1896. godine, kada prvih pet sestara dolazi u Plovdiv. Prva sestarska ženska bolnica u Zagrebu od skromnih dvanaest kreveta²⁶ bila je zrno gorušičino iz koje će poslije niknuti, između ostalih, i bolnica u tom bugarskom gradu. Sestre su najprije radile u staroj bolničkoj zgradi gdje će za vrijeme Balkanskog rata i poslije tijekom Prvoga svjetskog rata biti liječeni mnogi ranjenici.²⁷ Nakon rata odlučile su graditi novu bolnicu, financijskih sredstava je bilo, međutim, nedovoljno. Materijalne prilike u toj zemlji bile su teške. Da bi mogle ostvariti svoj plan, sestre su bile primorane na prošnju. O tome svjedoči pismo jedne od sestara: „Po gradu je kako-tako, ali po selima... Seljaci nemaju novaca. K njima smo išle u vrijeme žetve. Išle smo s vrećom na leđima po žarkom suncu od vrata do vrata... Ali misao da to ne činimo radi sebe, nego upravo zbog njih svladala je prirodne osjećaje i straha i stida, i mi smo nastavile naš mukotrpan posao.“ Sjeća se i onoga trenutka kada su „uz isprošeni ječam i raž zamolile za sebe komad kruha i čašu vode...“²⁸

Poniznost sestara bit će ugrađena u obnovu njihove kuće i bolnice, da bi tako i dalje mogle činiti dobro i služiti bližnjima u potrebi. O plovdivskim sestrama imamo i nekoliko svjedočanstava u kojima se, između ostaloga, ističe kako sve one iskreno vole bugarski narod i kako su im zbog toga pravoslavni Bugari bili osobito privrženi, što potvrđuje činjenica da su od njih u bolnici učili moliti katoličke molitve.²⁹ Godine 1943. o tome pišu i same sestre: „Naša je kuća misijska kuća. Nalazimo se u potpuno nekatoličkoj zemlji. U cijeloj Bugarskoj ima jedva kojih 50.000 katolika. Ti su najviše oko Plovdiva i u nekoliko sela u sjevernoj Bugarskoj. Ali bez obzira na vjeroispovijest nijedan bolesnik ne umre kod nas, a da ga sestra ne pripravi na smrt. Sa svakim ona

²⁵ Usp. *Isto*, str. 587.-592.

²⁶ Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. I.*, Zagreb, 1996., str. 42.

²⁷ Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. II.*, Zagreb, 1998., str. 594.

²⁸ Arhiv Družbe sestara milosrdnica (dalje: ADSM), Povijest bolnice u Plovdivu, str. 3.-4.

²⁹ Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. II.*, Zagreb, 1998., str. 598.

pobuđuje pokajanje i predanje u svetu volju Božju. Svakoga stavlja pod okrilje Božanskoga Spasitelja Isusa Krista i Presvete Bogorodice. U ruke umirućega stavlja sestra Raspelo, koje bolesnik redovito ne pušta, dok je u njemu života. Molitvama za umiruće prati svaka sestra dušu pokojnika u život vječni. – Nije mu se moglo vratiti zdravlje tijela, ali nije ostavljen bez pomoći na onom glavnom putu k posljednjem svojem cilju.

Oni, koji se iz bolnice vraćaju kući, dobili su mnogo pouke o Bogu, o duši. Ovakvo poučavanje nije nimalo teško. Ljudi su upravo gladni Boga i njegove istine. Upućujemo ih, da drže zapovijedi Božje, da vrše djela ljubavi prema bližnjemu, a osobito nastojimo, da im u srce usadimo ljubav prema Spasitelju Isusu Kristu i Majci Božjoj...

Mi vidimo, da smo po Božjem određenju upravo mi na ovom mjestu oni pioniri koji lagano, ali postepeno rušimo zid mržnje između pravoslavaca i katolika. Čvrsto smo uvjereni, da svojim radom približujemo dan u kojem će se ispuniti riječi Svetoga Pisma: Da svi budu jedno...³⁰

Njihov je velikodušni rad bio vidljivi izraz duboke nutarnje izgrađenosti koja ih je nosila da se potpuno istroše za Boga i duše. Željele su Boga proslaviti radeći za druge, služeći braći ljudima i zbližiti ih s Bogom i međusobno.

U Sofiju ih je 1905. godine pozvao sofijsko – plovdivski biskup Robert Menini na rad u osnovnoj školi i dječjem sirotištu. Sestre su poslije otvorile poluklasičnu gimnaziju i svom školskom zavodu dale ime „Santa Maria. “Zavod je tijekom godina napredovao i razvijao se, a sestre su marno i s ljubavlju radile na odgoju djece u sirotištu i u školi sve do 1948. godine kada se sve strane škole zatvaraju, pa time i Zavod „Santa Maria“.³¹ Sestre su u Bugarskoj djelovale još i u mjestima: Malko Trnovo (1907. – 1992.), Oreš (1923. – 2014.), Belene (1946. – 1987.), te na župama u Ahljanovu, Asenovu i Bardarskom Geranu (1948. – 1953. i 2000. – 2005.)³². Siromaštvo je u tim mjestima obilježilo sestarsku svakodnevicu, o čemu svjedoči pismo koje je napisala sestra iz Malko Trnova: „Kako živimo? Siromašno i mirno kao u Nazaretu. U siromaštvu smo radosne, a križ nam ne oduzima srčanost. Stara se crkva

³⁰ *Naš vjesnik*, glasilo Družbe sestara milosrdnica, siječanj – veljača 1943., str. 13.-14.

³¹ Usp. s. Berislava VRAČIĆ – s. Alfonza KOVAČIĆ, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. II.*, Zagreb, 1998., str. 602.-615.

³² Usp. *Isto*, str. 615.-627.

srušila, a ovdašnji bogataši su već tri puta protestirali kod Ministarstva za građevine, koje je odobrilo plan i gradnju nove crkve. Oni mrze sve što je katoličko i naš im je rad trn u oku. Puk je uz nas, ali njemu su ruke svezane... O našim bi se prilikama ovdje moglo puno pripovijedati i pisati. Kao da čujemo neke: Oh, to ja ne bi mogla! Ali tako je, eto, u misijama. Sve, ama baš sve je skupčano s teškim žrtvama, osobito u početku, dok nam to malo-pomalo kao žrtva iz ljubavi prema Bogu i na spasenje duša u nakani svetog sjedinjenja postane i drago.³³ Plodan misijski rad sestara u Bugarskoj sveden je danas na skromno djelovanje male zajednice sestara Bugarki (4) u gradu Plovdivu.³⁴

Važno je napomenuti da su dolaskom komunističkog režima u toj zemlji, kao i u svim zemljama bivše Jugoslavije, sestrama oduzete sve školske ustanove i bolnice. U tim teškim vremenima sestre su bile prisiljene promijeniti struku, a mnoge su radile u građanskom odijelu u bolnicama i raznim drugim ustanovama. S vremenom su počele raditi u župskom pastoralu i u raznim crkvenim ustanovama da bi mogle preživjeti.

2.2. Hrvatske sestre milosrdnice – misionarke izvan Europe

Novo misijske iskorake Družba je učinila 1934. godine kada je poslala prve sestre u Južnu Ameriku.³⁵ Počele su djelovati u močvarnoj i siromašnoj četvrti Dock Sud u Buenos Airesu, odakle su proširile svoju djelatnost diljem Argentine, Paragvaja i Urugvaja, o čemu ću pisati u sljedećem potpoglavlju.

Od 1955. godine sestre djeluju i na tlu Sjeverne Amerike. A od 2011. godine su i na dalekim Salomonskim otocima u Melaneziji u Tihom oceanu. Na otvaranje misije na Salomonskim otocima Družba se dugo pripremala. Godine 2009., kada je zajedno s cijelom Vinkovskom obitelji tijekom pripreme proslave 350. obljetnice smrti sv. Vinka i sv. Lujze (1660. – 2010.), donijela je konačnu odluku da će otvoriti novu misiju upravo u godini Jubileja kao izraz aktualizacije karizme u suvremenom svijetu.³⁶ Ipak, to se dogodilo tek 9. svibnja 2011. kada su četiri sestre predvođene

³³ *Naš vjesnik*, kolovoz – rujan 1935., str. 130.-131.

³⁴ Usp. S. Miroslava BRADICA, *Okružnica XVII. redovitog generalnog kapitula Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog – Zagreb*, Lužnica, kolovoz – rujan 2017., str. 100.

³⁵ Usp. *Sveti Vinko Paulski – apostol milosrdne ljubavi. Vinkovska karizma u Hrvatskoj*, Družba sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga, Zagreb, 2019., str. 78.

³⁶ Usp. ADSM, Glavne skupštine Družbe, XVI. redovita Glavna skupština – Lužnica, kolovoz/rujan 2011., s. M. Blaga BUNČUGA, *Izvješće o novootvorenoj misiji na Salomonskim otocima*.

časnom majkom M. Blagom Bunčuga poletjele iz zagrebačke zračne luke u nepoznato, ali u svijesti da je s njima Onaj čiji zapovijed: „Pođite po svem svijetu...“ svim srcem žele poslušati.³⁷ Početci su bili izrazito teški. No, nesebična ljubav i požrtvornost sestara svladala je sve prepreke i tijekom vremena, uz pomoć volontera i dobročinitelja, posebice hrvatskih iseljenika u Australiji, one su uspjele proširiti

Slika 2: Prve sestre koje su došle na Salomonske otoke u pratnji vrhovne poglavarice s. M. Blage Bunčuga 2011.

postojeću kuću, izgradile edukacijski centar „Majka Lujza“ za rad s mladima i za edukaciju žena te uredile ambulantu. Stvoreni su tako osnovni uvjeti za njihovo služenje najpotrebnijima na tim otocima koje mnogi zaobilaze.³⁸

2.2.1. Argentina

Dosad smo u ovom radu prikazali misijsko djelovanje sestara milosrdnica na području Turskog carstva na Balkanu i spomenuli najnoviju misijsku postaju na Salomonskim otocima, a u nastavku ćemo se posebno osvrnuti na misijsko djelovanje sestara milosrdnica u Južnoj Americi. Želja za otvaranjem misijske postaje preko oceana sazrela je u mislima poglavarica Družbe nakon što im je u prosincu 1933. godine pristigla zamolba franjevca misionara Leonarda Ruskovića da pošalje sestre milosrdnice među hrvatske iseljenike u Buenos Aires, u Argentinu.³⁹ Tadašnja vrhovna poglavarica Družbe časna majka Ignacija Pavičić u svojem pismu, od 18. prosinca 1933. odgovara fra Leonardu Ruskoviću: “Naša je Družba već dulje vremena zabavljena mišlju, da bi svoje djelovanje proširila i preko oceana, pa nas ta molba nije zatekla nepripravne.”⁴⁰ Istim pismom obećala mu je da će poslati sestre u srpnju ili kolovozu sljedeće godine, te da će dotle izvršiti sve pripreme. U tu svrhu obratila se

³⁷ Isto.

³⁸ Usp. Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga - Zagreb, *Salomonski otoci*, dostupno na: [https://www.milosrdnica/Salomonski Otoci | Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga – Zagreb](https://www.milosrdnica/Salomonski%20otoci%20|%20Družba%20sestara%20milosrdnica%20sv.%20Vinka%20Paulskoga%20-%20Zagreb) (pristupljeno: 21.4. 2021.).

³⁹ Usp. Vladimir STANKOVIĆ, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2004., str. 286.

⁴⁰ Isto.

svim sestrama Družbe okružnicom od 10. veljače 1934. moleći ih da se potaknute Božjim duhom odazovu ovom misijskom pozivu i krenu obrađivati južnoameričko tlo i tu sijati sjeme Božje ljubavi. Javilo se čak 55 sestara, što je bio veliki znak njihove ljubavi i spremnosti na žrtvu. Poglavarice su odabrale 5 sestara⁴¹ s odgovarajućom stručnom spremom: s. Tekla Delač nastavnica građanske škole, za predstojnicu; s. Lucencija Ribinski, učiteljica domaćinske škole; s. Marcela Tukša, učiteljica zabavišta; s. Slavka Zurl, učiteljica zanatske škole; s. Ljubomira Švigelj, kuharica domaćinske škole.⁴²

Naime, fra Leonard Rusković je očekivao da među hrvatskim iseljenicima djeluju na socijalnom i na prosvjetnom polju. Iseljenika je bilo mnogo. Stanovali su u siromašnim četvrtima Buenos Airesa i naporno su radili na tamošnjim plantažama. Bili su zapušteni i u vjerskom pogledu što će poslije potvrditi i same sestre. Jedna od njih o tome će pisati sljedeće: „... u Argentini ima na tisuće naših iseljenika koji su veoma zapušteni u duhovnom i vjerskom pogledu. Ima na tisuće nekrštene djece, mladež ostaje bez vjerskog odgoja jer nema za to potrebnih svećenika...“⁴³

Vratimo se počecima misija. U zoru 12. srpnja 1934. brod „Neptunia“ je u splitskoj luci čekao na polazak, a sestre su jedva čekale da se otisne od kraja kako bi otplovile prema zemlji svojih čežnja – Argentini.⁴⁴ Kako je već navedeno, po dolasku u

Slika 3: Prva skupina sestara koja je otplovila iz Splita prema Južnoj Americi brodom Neptunia 1934.

Buenos Aires smjestile su se u radničkoj četvrti Dock Sud. Živjele su siromašno, radile puno ali s velikom ljubavlju, unatoč brojnim poniženjima zbog nepoznavanja jezika.⁴⁵ O prvim njihovim danima predstojnica s. Tekla Delač 20. kolovoza 1934. piše: “Mi

⁴¹ Isto.

⁴² ADSM, Osobnici, spomenute sestre.

⁴³ *Naš vjesnik*, godina 7. kolovoz 1934., br. 8, str. 89.

⁴⁴ Usp. *Naš vjesnik*, lipanj/srpanj 1934., str. 78.

⁴⁵ Usp. Vladimir STANKOVIĆ, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljentištvu*, str. 287.–288.

smo sve spremne i raspoložene i za najveće žrtve... Dock Sud je sa svojih 28.000 stanovnika stjecište cijele Europe, napose Balkana ... Mi smo upravo u središtu naših iseljenika. Oko nas je sirotinja, djeca sv. Vinka, pa kćeri sv. Vinka spadaju u njihovu sredinu. Neka neboderi budu bogatašima, a mi ćemo se rado žrtvovati za bijedne i zapuštene i pomagati im duševno i tjelesno... Svaki nas dan posjeti mnogo naših iseljenika. Jedni traže savjet, drugi pomoć, jedni se izjadaju, a mi svakom pomažemo koliko možemo... Dobri ljudi – od svoje nam sirotinje donesu koji malo kave, koji šećera, malo voća. Tako smo prave misionarke... U vjerskom pogledu ovdje je žalosno stanje. Krštenje je djece izašlo iz običaja. Strašni nehaj i neznanje...”⁴⁶

Nakon četiri mjeseca, 13. prosinca 1934., na put u Argentinu pošla je druga skupina od deset sestara. U toj su grupi bile uz s. Slavu Vedrina, o kojoj će biti riječi u posebnom poglavlju ovoga rada, i s. Nominanda Zvonar, bolničarka - dotadašnja predstojnica u Beogradu; s. Rahela Fotivec, bolničarka u Rijeci; s. Evelija Margetić, grafičarka u Družbinjoj tiskari u Zagrebu; s. Ulpijana Zakrajšek, bolničarka u Beogradu; s. Latina Urlić, bolničarka u Osijeku; s. Juravita Dubovečak, kuharica u Selcima; s. Terezija od Maloga Isusa Paunović, učiteljica u Banjoj Luci; s. Anđelka Svetlečić, učiteljica zanatske škole u Zagrebu; s. Jozefina Tadić, učiteljica osnovne škole u Bugojnu.⁴⁷

Slika 4: Druga skupina sestara koja je putovala u Argentinu 1934. ispred Provincijalne kuće u Splitu.

S puno žara one su počele dijeliti napore i radost prvih pet sestara. Tako i skupine sestara koje su poslije jedna za drugom onamo stizale. A onda su uslijedile

⁴⁶ Usp. *Naš vjesnik*, listopad 1934.

⁴⁷ ADSM, Osobnici, spomenute sestre.

plodonosne godine u Argentini. Vrijeme sjetve, ali i rascvata misijskog žara koji je u njima godinama bujao i rastao.

U godini svog dolaska u Argentinu sestre su u svojoj skromnoj kući otvorile osnovnu i stručnu školu koja će poslije prerasti u veliki školski zavod Krista Kralja. Početkom 1935. godine osnivaju bolničku podružnicu u mjestu Guamini, u najsiromašnijem kraju Argentine, gdje su preuzele njegu bolesnika u bolnici. U tom su kraju ljudi živjeli u velikoj materijalnoj i moralnoj bijedi, pa su sestre s puno žara počele poučavati djecu i odrasle u vjerskom nauku, radosne što mogu raditi na širenju Kraljevstva Božjega. U srpnju 1935. otvaraju i podružnicu u gradu Ramos Mejía, u sanatoriju za duševne bolesnike.⁴⁸ Tako prije navršene godine dana boravka ovih sestara na tlu Argentine - postoje tu već tri kuće: Dock Sud – škola, Guamini i Ramos Mejía – zdravstvene ustanove. Pisma s. Tekle kazuju da se dolaskom novih sestara u godini 1937. otvaraju još dvije kuće – u mjestu Marcos Juarez u Provinciji Cordoba i u mjestu Orense u Provinciji Buenos Aires, na obali Atlanskog oceana. U Marcos Juárezu sestre rade u bolnici Hospital Zonal, a u Orenseu vode školski zavod sv. Josipa (San Jose).⁴⁹ Godine 1938. preuzele su i rad u sanatoriju Doyen u Buenos Airesu, a 1939. u Rosariju (Provincija Santafe), u sanatoriju za duševne bolesnike.⁵⁰

Dock Sud je, dakle, prirodno središte iz kojeg se Družbina djelatnost pod vodstvom s. Tekle Delač razvija na južnoameričkim prostorima u dva pravca: odgoj i obrazovanje siromašne djece i skrb za bolesnike, što inače karakterizira rad milosrdnica. Broj sestara se s vremenom povećavao – od odlaska prvih pet sestara u Argentinu do 1939. godine doputovalo je u tu zemlju 95 sestara i 6 postulantica. U Matejevu evanđelju (7, 20) piše: “Po plodovima ćete ih njihovim prepoznati.“ Žrtva i ljubav sestara prema tamošnjim ljudima urodile su bogatim rodnom duhovnih zvanja i 1939. godine novom Družbinom provincijom – Južnoameričkom provincijom „Krista Kralja“ sa sjedištem na Dock Sudu.⁵¹ Iz nje će 1997. godine izniknuti još jedna provincija, najmlađa u Družbi – Provincija „Marije Kraljice mira“ sa sjedištem u Asuncionu - Paragvaj.⁵²

⁴⁸ Usp. Vladimir STANKOVIĆ, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu*, str. 289.

⁴⁹ *Isto*.

⁵⁰ *Isto*, str. 127.

⁵¹ Nova će provincija osnivati nove podružnice – bolničke i školske, ne samo u Argentini, nego i u Paragvaju i u Urugvaju.

⁵² Usp. Vladimir STANKOVIĆ, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu*, str. 290.–291.

2.2.2. Paragvaj i Urugvaj

Paragvaj je južnoamerička država čiji su stanovnici potomci plemena Guarani. Misijski rad u toj zemlji bio je za sestre mnogo teži i zahtjevniji nego u Argentini. Klima je suptropska i tropska s visokim temperaturama. Snijega u Paragvaju nitko nikada nije vidio. Zemlja je vrlo siromašna i neplodna. U vrijeme dolaska sestara putovi su bili neprohodni. Jedna jedina željeznička pruga prelazila je zemljom od juga na sjever. Za europske misionare, tako i za sestre, najteže je bilo to što je obični puk govorio svojim domorodačkim jezikom “guarani”. Samo oni Paragvajci koji su išli u školu znali su španjolski. Tako su se sestre milosrdnice našle na pravome misijskom polju i počele su ga obrađivati misionarskim oduševljenjem.⁵³

Prvo mjesto njihova misijskog djelovanja bilo je San Ignacio, malo mjesto na jugoistoku Paragvaja, koje se razvilo od misijske postaje isusovačkih misionara. Isusovci su naime u 17. stoljeću razvijali posebne postaje kako bi zaštitili domorodce plemena Guarani od nasrtljivih i pohlepnih europskih osvajača. Zajednice u tim postajama postigle su veliki stupanj razvoja, suživota i demokracije. Bio je to plod velikih napora i ljubavi strpljivih misionara isusovaca, neumornih graditelja i revnih navjestitelja evanđelja, koji su bili duša i srce tih zajednica u kojima su se sklonili ljudi

Slika 5: Sestre s djecom u školskom zavodu San Ignacio

čiji je dom prethodno bio prašuma. Upravo na poziv otaca isusovaca sestre milosrdnice su u San Ignacio došle 1942. godine da im pomognu u župskom apostolatu.⁵⁴ U tom mjestu sestre su

razvile bogatu odgojno-obrazovnu djelatnost i još danas vode školski zavod „San Vicente“.⁵⁵ Osobitu brigu posvećuju katehiziranju mladih u zavodu i u župi.

⁵³ Usp. *Obavijesti*, br. 309/1975., str. 8.–9.

⁵⁴ Usp. *Sveti Vinko Paulski – apostol milosrdne ljubavi. Vinkovska karizma u Hrvatskoj*, Družba sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga – Zagreb, Zagreb, 2019., str. 78.

⁵⁵ Usp. *Šematizam Družbe*, Vrhovna uprava Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2005., str. 152.

Osamdesetih godina prošlog stoljeća svake prve subote odlazile su u Arazape, vrlo siromašno mjesto 70 km udaljeno od San Ignacija i tu su pripremale mlade za sakrament potvrde, dva puta mjesečno odlazile su u mjesto Tuna te u San Antonio, a jednom mjesečno radile su s grupom mladih. Taj svoj misijski rad nastavljaju sestre godinama, sve do danas, s novim naraštajima mladih i u mjestima gdje je njihov navještaj evanđelja najpotrebniji.⁵⁶

Prvotni razlog zbog kojega je Provincija “Krista Kralja” 1948. godine otvorila svoju drugu podružnicu u Paragvaju – u Asuncionu, glavnome gradu te južnoameričke države, bio je imati kuću gdje sestre mogu odsjesti na putu u San Ignacio. Međutim, Providnost im je omogućila da i tu brzo podignu školski zavod Prečistog Srca Marijina (Colegio “Inmaculado Corazón de María”) koji je razvio veliku prosvjetnu djelatnost.⁵⁷ I ovdje kao i u San Ignaciju pastoralno su djelovale u isusovačkoj župi. Misija im je bila pripravljati djecu za prvu svetu pričest. Osim toga, poučavale su djecu i djevojke u crkvenom pjevanju, posjećivale najpotrebnije i radile sa siromašnima.⁵⁸ Povijest s. Slave Vedrina, o kojoj ću u sljedećem poglavlju pisati, povijest je Asunciona gdje je ona provela najveći dio svoga misijskog djelovanja. Ta povijest se i danas nastavlja u tamošnjoj zajednici, po susestrama koje su s. Slavi pomagale i koje su nastavile ići njezinim stopama dijeleći milosrdnu ljubav najpotrebitijima u duhu sv. Vinka Paulskoga.

San Luis je još jedno važno područje u kojem su se svojim radom i evangelizacijom isticale sestre milosrdnice, a u sklopu Župe sv. Alojzija. U toj su župi počele djelovati 1985. godine.⁵⁹ Kao Vinkove kćeri, sestre su svoj rad započele pohađanjem obitelji u San Luisu i okolici, onih koje su bile najpotrebnije duhovnih i tjelesnih djela milosrđa. Potom su radile u mjesnoj školi, u župskoj katehezi mladih i djece, u pripremi odraslih za sakramente i pripremanju budućih vjeroučitelja. Dio njihovog pastoralnog rada bio je vezan i uz bolesnike. Nažalost, nakon 18 godina plodnog rada, ova je podružnica 2003. godine zatvorena.⁶⁰

⁵⁶ Usp. *Naš vjesnik*, prosinac 1984., str. 22.-23.

⁵⁷ ADSM, dopis br. 51/1948.

⁵⁸ *Obavijesti*, br. 201/1975., str. 12.

⁵⁹ ADSM, br. 166/1984.

⁶⁰ Usp. *Šematizam Družbe*, Vrhovna uprava Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2005., str. 145.

Godine 1991. otvorena je župska podružnica u Paragvaju u gradu Ciudad del Este, smještenom na samoj granici Paragvaja i Brazila. Izazovi za misijski rad u tamošnjoj Župi sv. Josipa Radnika bili su: njega bolesnika, veliko neznanje, teško

Slika 6: s. Norma Beatriz Olmedo dijeli pomoć siromasima

ekonomsko stanje i mladi koji su bili i siromašni i napušteni.⁶¹ Sestre su na toj svojoj misiji osnovale dispanzer u kojem su mogle pružati medicinsku pomoć najsiromašnjijima, a i angažirale su se u župnoj katehezi⁶² i u školi „Fe y Alegría“.⁶³ Tako do danas.

Nakon što je 1997. došlo do osnivanja Paragvajске provincije, koja je od Argentinske provincije dobila 4 podružnice na području Paragvaja, djelatnost sestara milosrdnica u toj zemlji nastavlja se širiti. Otvaraju se tri nove podružnice: San Jose de los Arroyos (2000.) – župa i škola, Santa Rita (2002.) - školski zavod „Instituto Paraguay - Brasil“ i Concepcion (2009.) – školski zavod „San Vicente de Paul“.⁶⁴

Paragvajci su, prema svjedočanstvu s. Teresite Aguilar Samudio, duboko marijanski narod. Blažena Djevica Marija je za većinu Paragvajaca majka, liječnica i učiteljica, u njoj nalaze utjehu u svim svojim potrebama. Najveće marijansko svetište u Paragvaju je „Gospa od Caacupea“ (Nuestra Señora de los Milagros de Caacupe), koja se slavi na svetkovinu Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije. Kao i ostali narod, sestre milosrdnice u Paragvaju osobito štuju Blaženu Djevicu Mariju i svoju su provinciju stavile pod njenu zaštitu davši joj ime: Provincija Kraljice Mira – Paragvaj (Provincia Maria Reina de la Paz – Paraguay).⁶⁵

Svoju djelatnost u Južnoj Americi sestre su proširile i u Urugvaj da bi odgovorile na potrebe tolikih koji su vapili u pomoć. Godine 1943. sestre preuzimaju njegu bolesnika u sanatoriju za duševne bolesti Dr. Etchepare u gradu Montevideo, a

⁶¹ ADMS, br. 84/1991; *Naš vjesnik*, lipanj/1991., str. 15.

⁶² Usp. Vladimir STANKOVIĆ, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu*, str. 294.

⁶³ Usp. *Šematizam Družbe*, str. 145.

⁶⁴ *Isto*, str. 153.; *Šematizam Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu*, Zagreb, 2015., str. 47.

⁶⁵ Prema izjavi s. Teresite Aguilar Samudio (27.3.2021.).

1952. godine vođenje osnovne škole Sveta Obitelj (Sagrada Familia) u Montesu, odakle 1955. godine sele u Migues i preuzimaju školski zavod sv. Josipa (San Jose). Godinu dana poslije preuzimaju i školski zavod Gospe Fatimske (Nuestra Senora de Fatima), a 1965. godine i starački dom u Montevideu.⁶⁶ Danas sestre više ne djeluju u Urugvaju, ali je njihova požrtvovnost i Vinkova ljubav ostala upisana u srcima onih s kojima su živjele, radile i kojima su dobro činile.

Nemoguće je prikazati sav život i djelovanje sestara milosrdnica u Južnoj Americi budući da podaci iz arhiva koje imamo o njihovu misijskom radu govore premalo. Ipak, iz podataka koje imamo uočavamo veliko bogatstvo duhovnog života i snagu misijskog žara i u najtežim trenucima njihovog apostolskog rada. Koliko su imale pouzdanja i povjerenja u Božje vodstvo vidi se upravo u ovim situacijama u kojima mnogi ljudi prigovaraju Bogu i žale se na svoju sudbinu. Za sestre su takve situacije bile samo prilika za još veću vjernost Bogu, za novo pouzdanje u Njega. One su te kušnje prihvaćale kao dar i po njima gledale Božje pohode. Ljubav ih je Kristova obuzimala (usp. 2 Kor 5, 14a), kako kaže sveti Pavao, nije im dala mira. Jednostavno ih je tjerala na rad, na žrtvu, na žrtvu za čitav svijet. Slijedeći Kristov poziv, sijale su Vinkovu ljubav prvenstveno među onima koji nemaju nikoga i vaze za pomoć.

Papa Franjo ističe kako se Crkva danas treba još više otvoriti, izići iz svoga mira, iz svoje sigurnosti i evangelizirati narode širom svijeta jer joj je povjerena briga o onima koji ne poznaju evanđelje, da se svi spase i dođu do iskustva Gospodinove ljubavi.⁶⁷

⁶⁶ Usp. Vladimir STANKOVIĆ, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu*, str. 292.–296.

⁶⁷ Usp. *Papa Franjo*, Papina poruka za svjetski dan misija 2016., *Misije 'ad gentes' su veliko, neizmjereno djelo milosrđa*, dostupno na: [https://bitno.net/Papa-Franjo-Misije-ad-gentes-su-veliko, neizmjereno djelo milosrđa](https://bitno.net/Papa-Franjo-Misije-ad-gentes-su-veliko-neizmjereno-djelo-milosrda) (pristupljeno: 21.4.2021.).

3. S. SLAVA VEDRINA – „PARAGVAJSKA MAJKA TEREZIJA“

3.1. Život pod okriljem Majke Božje Bistričke

Slika 7: S. Slava Vedrina

Život s. Slave (krsnim imenom Marica) Vedrina počeo je teći 24. rujna 1910. u selu Podgorje nedaleko Marije Bistrice. Njezin otac Josip i majka Roza r. Habazin⁶⁸ odgajali su svoju djecu u toplome gnijezdu svoje obitelji, u školi uzornog suživota i tako su ih osposobljavali za buduće graditelje zdravoga kršćanskog i građanskog društva. Obiteljski život u Mariji Bistrici s. Slavu je duhovno oblikovao, tu je ona primila krila duhovnosti kojima se vinula u visine, prema Bogu. U svojim roditeljima mogla je prepoznati još nešto – ljubav prema svakom čovjeku. Tako su u njezino srce od najranijeg djetinjstva bile usađene dvije najveće ljubavi – za Boga i čovjeka.

S. Slava je osnovnu školu pohađala u djevojačkoj školi sestara milosrdnica u Mariji Bistrici, školi koja je mnoge generacije odgojila u kršćanskom duhu, u bogoljublju i domoljublju. Daljnje školovanje nastavila je u Zagrebu, također u školi koju su vodile sestre milosrdnice.⁶⁹ Privučena njihovim primjerom, izrazila je svojem ocu želju ući u samostan u Zagrebu i biti redovnicom. Otac se nije složio s njezinom željom, ali s. Slava je i dalje inzistirala. Kad otac nije popustio, što je u njezinu srcu stvorilo veliku tjeskobu, odrješito mu je rekla: „Ako mi ne dopustiš otići u samostan, nećeš imati mira u grobu”.⁷⁰

3.2. Veliki „Da“ Bogu i bližnjemu

Djevojka koja želi biti redovnicom mora pod vodstvom odgojiteljice proći kroz vrijeme redovničke formacije, vrijeme kada ona pobliže upoznaje sebe i redovnički

⁶⁸ ADSM, Osobnici, Osobnik sestre Slave Vedrina.

⁶⁹ ADSM, Osobni životopis sestre Slave Vedrina.

⁷⁰ Isto.

život. Ako se odluči biti redovnica i dobije suglasnost svoje odgojiteljice, onda joj se dopušta polaganje privremenih redovničkih zavjeta – čistoće, siromaštva i poslušnosti, a poslije i doživotnih. Redovnica polaganjem zavjeta daruje Bogu cijelo svoje biće i stavlja se u službu bližnjega.

Upravo to željela je Marica Vedrina ulaskom u samostan sestara milosrdnica u Zagrebu 6. kolovoza 1927. kao sedamnaestogodišnja djevojka. Postulaturu započinje 6. kolovoza 1927., a na blagdan Uznesenja Blažene Djevice Marije, 15. kolovoza 1928., započinje novicijat dobivši ime Slava.⁷¹ Kroz godinu dana tihog duhovnog dozrijevanja i rasta u novicijatu, želja da bude ona koja će po redovničkim zavjetima siromaštva, čistoće i poslušnosti postati još bliža Kristu a s Kristom i bližnjima postala je još sigurnija, žarča, te je promatrajući put sv. Vinka Paulskoga i sv. Lujze de Marillac prepoznavala i svoj put kojim treba koračati kako bi po svakodnevnom odgovaranju na Božji poziv stigla do vječne Domovine. Svoje privremene redovničke zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti položila je 16. kolovoza 1929., a tri godine poslije i doživotne redovničke zavjete po kojima se za cijeli život posvetila Gospodinu. Svoju radost nakon polaganja zavjeta izriče riječima: „Nemam riječi kojima bih mogla zahvaliti dragom Bogu što sam redovnica.“⁷² Po redovničkim zavjetima Bogu posvećena duša daje svoje srce Bogu da bi ljubeći ga u potpunosti mogla ljubiti bližnje i njima služiti. Za nju je siromaštvo sredstvo koje ju oslobađa od lanaca navezanosti na materijalna dobra. Dakle, i ono je izvor njene slobode, za ljubav prema Bogu i prema čovjeku. Poslušnost je pak dar njene volje i njene slobode Bogu. Ona slijedi poslušnog Isusa koji je sišao na zemlju, poslušan volji Očevoj, da nas spasi. Tako su njeni zavjeti izvor slobode za ljubav.⁷³ Tako je s. Slava doživjela svoje redovničke zavjete.

Odmah poslije polaganja privremenih zavjeta, 31. kolovoza 1929., odlukom poglavara s. Slava počinje raditi u dječjem vrtiću u Osijeku, a neko vrijeme i u školi u Novoj Gradiški.⁷⁴ Put s. Slave od samoga je početka nerazdvojivo vezan uz odgoj djece i mladeži te za služenje najsiromašnijima. S. Leopoldina Gärtner s radošću se prisjećala susreta sa s. Slavom u Osijeku: „A ja sam tada bila u trećem razredu osnovne

⁷¹ AD SM, Osobnici, Osobnik sestre Slave Vedrina.

⁷² S. Slava milosrdnica, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga - Zagreb, Zagreb, 2006., str. 34. (knjizi je priložen DVD s filmom „Četvrti zavjet“).

⁷³ Usp. Film „Četvrti zavjet“; izjava časne majke M. Blage Bunčuga.

⁷⁴ AD SM, Osobnici, Osobnik sestre Slave Vedrina.

škole. Srela sam s. Slavu na dvorištu kad je čuvala djecu. Zнала je da ću ići u samostan i onda mi je jako lijepo pričala o našem samostanskom vrtu, o svetom vrtu i o disciplini koja će me čekati u samostanu.“

A onda je počelo buđenje, nicalе su u životu klice neke sasvim posebne ljubavi, sjeme Nebeskog sijača počelo je rasti... S. Slava slijedi zov svog srca i dobrovoljno se prijavljuje za misije.

3.3. „Moram ići, čekaju me moji siromasi!“

Kada je 13. prosinca 1934. na put u Argentinu pošla spomenuta druga skupina od deset sestara, među njima je bila s. Slava Vedrına i 30. prosinca te godine po prvi je put ugledala Argentinu, svoju drugu domovinu.⁷⁵ Godine 1934. započela je, dakle, s. Slava koračati po južnoameričkom tlu i punih 68 godina će tisućama ljudi pokazivati put prema Bogu. U početku je trebala učiti španjolski jezik, jedan od službenih jezika u Južnoj Americi. Istovremeno čuvala je na Dock Sudu djecu zaposlenih roditelja.⁷⁶ Brigu oko odgoja djece, od 30. listopada 1941., organiziranije će nastaviti u Jose Ingenierosu, siromašnoj četvrti Buenos Airesa, u školskom zavodu Sv. Marija (Santa María).⁷⁷ Nakon šest godina marljivog rada poslušnost ju je odvela u Paragvaj, zemlju u kojoj će ostati do kraja svog života. Najprije je radila kao učiteljica u pučkoj školi sv. Vinka (San Vicente) u San Ignaciju.⁷⁸ O njezinu gorljivom radu na toj podružnici svjedoči s. Cecilia Sanchez: „Upoznala sam s. Slavu kad sam bila vrlo mala. Ona me je onda zvala Boni. Dugo godina smo išle uređivati župnu crkvu u San Ignaciju. Putem bi me uvijek pitala želim li biti redovnica. Kad sam se odlučila, onda sam se još više povezala sa zajednicom sestara u San Ignaciju. Bilo ih je pet i sve su radosno svjedočile svoj život predan Bogu. S. Slava je radila u dječjem vrtiću i brinula o siromasima i bolesnicima s puno požrtvovnosti.“⁷⁹

Godine 1954. s. Slava je premještena u Asuncion, glavni grad Paragvaja, gdje su kao što je već rečeno, 1948. godine sestre osnovale školski zavod Bezgrešnog Srca Marijina (Colegio „Inmaculado Corazón de María”).⁸⁰ Iz godine u godinu taj je Zavod

⁷⁵ Isto.

⁷⁶ Isto.

⁷⁷ Isto.

⁷⁸ Isto.

⁷⁹ Prema izjavi s. Cecilie Sanchez u filmu „Četvrti zavjet“.

⁸⁰ ADSM, Osobnici, Osobnik sestre Slave Vedrına.

Slika 8: S. Slava s učenicama Zavoda

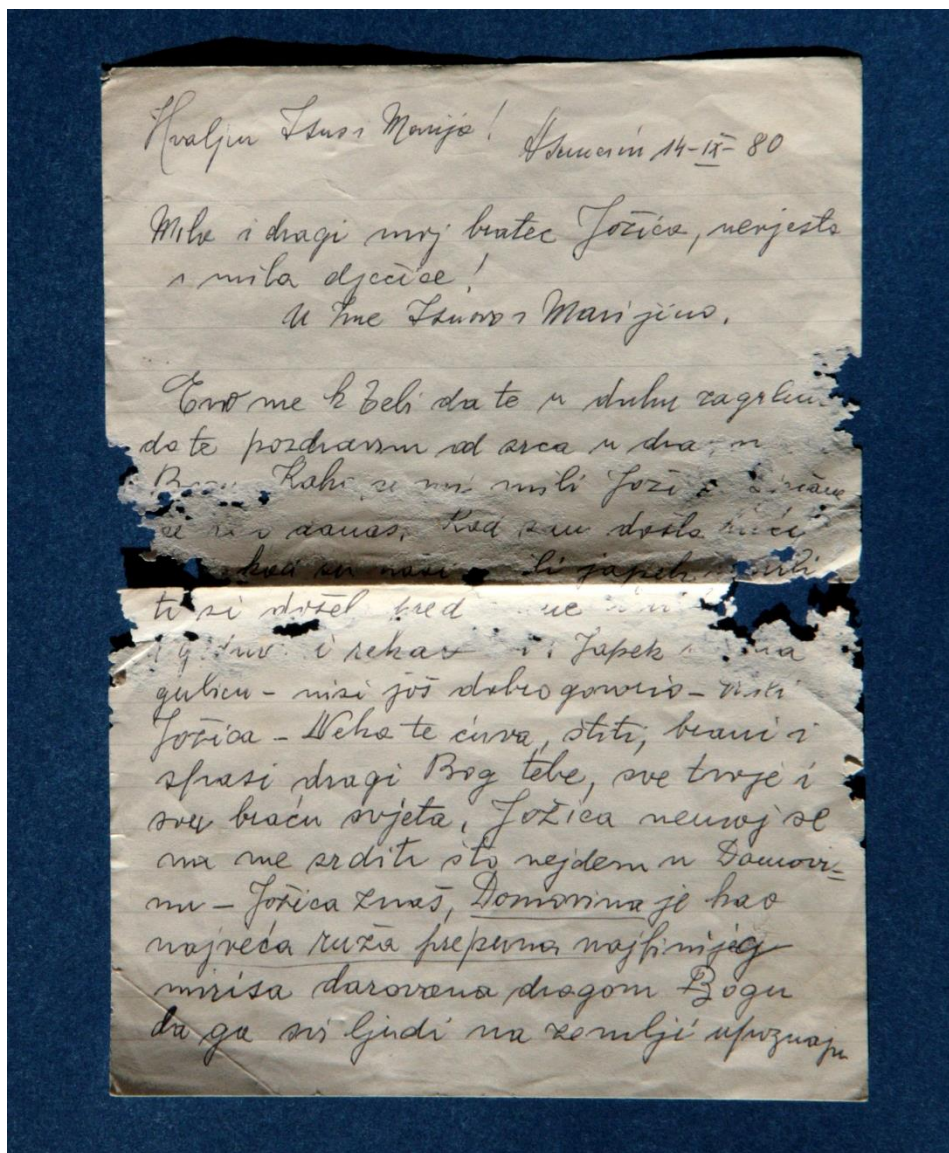
rastao i danas je to ustanova vrlo cijenjena u Asuncionu, s oko tisuću učenika.⁸¹ Zacijelo, i s. Slava je tome pridonijela svojim radom u dječjem vrtiću. Jedna od profesorica koja je s njom radila ovako je napisala: „Poznavala sam jako dobro s. Slavu. Uvijek sam joj se divila i danas joj se divim zbog njezine velike djelotvorne ljubavi prema bližnjemu. Ona je zaista živjela za druge. Bila sam svjedokom nekih situacija koje smatram da su zaista bile čuda koja je postigla s. Slava snagom svoje velike vjere. Nismo imale novaca za siromahe. Ona bi rekla: 'Ne brini kćeri, već ćemo dobiti.' I zaista, pojavila bi se koja anonimna osoba i ostavila točno onu svotu koja je s. Slavi bila potrebna.“⁸²

U Asuncionu je s. Slava ostala sve do svoje smrti, punih 48 godina. U tom gradu i okolici najvećma se očitovala njezina misijska gorljivost, njezina žrtva, ljubav prema Bogu i prema dušama. Osobito ljubav prema siromasima. Ta je ljubav iz godine u godinu bivala većom, a njezina revnost u misijskom radu sve zrelijom i dubljom. Taj njezin žar ništa nije moglo umanjiti, ni kušnje ni poteškoće ni neuspjesi ni paragvajska vrućina i sparina, ni godine ni bolesti. Bila je sva za Boga i bližnje! Već u rano jutro brinula se da na vrijeme stigne velika vreća kruha za one koji će toga dana tražiti zalogaj da utaže glad. Jer mnogi su k njoj dolazili tražiti hranu, mnogi odjeću, lijekove, novac i druge potrepštine. S. Slava nije nikoga nikad odbila, nikome pokazala namršteno lice. Ona je bila čvrsto uvjerena da u svakom tom bijedniku živi Krist, čemu svjedoči i njezino pismo bratu Jožici 1993. godine: „Dragi i mili moj bratec Jožica! Ja sam jako dobro, već imam 83 godine i 3 mjeseca – ništa me ne boli, posve sam zdrava. Danas sam nosila svetu pričest bolesnicima po kućama. Tako idem svaki dan. Kad sam doma onda se brinem za bogce. Dajem robu, obuću i živežne namirnice i kruha im nikad ne fali. Svaki dan im kupujem friški kruh. Velim ti kako se dragi Bog brine za svoje bogce. Upravo kad koji dođe, isto dođe i koja gospa koja donese što treba...

⁸¹ Usp. S. Teresita AGUILAR SAMUDIO, Tko izgubi svoj život naći će ga – Sestra Slava (Marica) Vedrina, *Radosna vijest*, 9/2002, str. 19.

⁸² Prema izjavi jedne profesorice školskog zavoda u Asuncionu.

Sretna sam da mogu druge ljude učiniti sretnima. Sve što radimo susjedu, radimo dragome Isusu koji stanuje u nama i u svakoj osobi u svakom čovjeku...“.⁸³

Slika 9: Pismo s. Slave bratu Jožici

U trenutku kada čovjek prihvati Kristov poziv u svoj njegovoj zahtjevnosti, on osjeti potrebu neprestano se davati, uvijek želeći više od onoga što može. Želi Kristu uvijek biti blizu, s njime raditi, s njime se žrtvovati čak do iznemoglosti, uz cijenu života. Njezino pogrbljeno tijelo, ali mladenačko srce, nije poznavalo umor ni mirovanje. Ona je ustajala prva, a na počinak išla posljednja. Njezine joj godine nisu smetale da se prilagodi malenima. Sve svoje sile usmjeravala je cilju da djeca već od ranog djetinjstva nauče ljubiti Boga. U tom duhu s radošću je prihvatila molbu isusovca o. Riera da poučava djecu vjeronauk u Itapypapunta, siromašnoj četvrti grada

⁸³ ADSM, Korespondencija s. Slave Vadrina.

Asunciona.⁸⁴ Prije sata vjeronauka ona bi redovito posjećivala bolesnike donoseći im sv. Pričest i paket hrane za cijeli tjedan.⁸⁵ Bila je presretna što može nositi Isusa bolesnicima, što je također u jednom od pisama podijelila sa svojim bratom: „Velim ti, mili Jožek, da sam presretna, ne mogu sama sebi vjerovati da smijem s dozvolom Nadbiskupa nositi svake nedjelje i preko tjedna i prve petke svetu Pričest bolesnicima po kućama. Kolika sreća! Ja nisam vrijedna toliko velike milosti.“⁸⁶ I nakon tolikih godina napornog rada njezina radost nije splasnula, naprotiv bivala je sve veća. O tome piše u još jednom od pisama svome bratu: „Dragi i mili moj bratec Jožica, nevjesta i draga dječice. Ja sam hvala Bogu dobro. Brinem se za siromahe i bolesnike koje posjećujem svaki dan i prije i poslije podne sada u školskim praznicima. Svake subote poslije podne idem već 33 godine u jedno selo izvan grada na vjeronauk. Svake godine na blagdan Krista Kralja imamo Prvu Svetu Pričest. Ove godine primilo je Isusa u svoja srca 42 djece. Hvala i slava neka bude dragom Svetom Trojstvu i Majčici Božjoj Bistričkoj. ... Dok nosim Isusa molim za sve Vas da se nađemo gore u nebu. Budimo uvijek pripravnici za smrt, jer sa smrću počinje zapravo vječni život, Nebo ili Pakao. I baš zato ja sam rekla u siječnju 1965. godine kad me trefilo ići u domovinu: Dragi Isuse, darujem ti žrtvu posjeta u Domovinu da tebe Oče, Sine i Duše Sveti svi ljudi upoznaju, ljube, hvale i slave i da se spase svi ljudi svijeta – da dođu u nebo. Ja Vas jako volim i baš, baš zato što mi je najdraže na zemlji dala sam dragome Svetom Trojstvu...“⁸⁷ Ruke s. Slave naučile su samo davati, pa joj je Gospodin udijelio tu milost da može nositi bolesnicima i Njega samoga. A mnogo je bilo onih koji su prikovani na svoj ležaj boli čekali danima da ih posjeti Krist u maloj hostiji. Njihova se čežnja ispunjavala zahvaljujući ljubavi jedne ponizne službenice Gospodnje. S. Slava nije išla sama u svoje misijske pohode. Oduševila je za to služenje i druge. Jedna od njezinih bližih suradnica izjavila je: „Još kao djevojčica pratila sam s. Slavu kad je nosila svetu pričest bolesnicima. Ona je uistinu za mnoge od njih bila živa prisutnost Kristova. A pratila sam je svuda kud god je išla. Puno puta išle smo pješice jer nismo mogle osigurati prijevoz. Svaku osobu koju bi susrele ona je blagoslivljala i preporučivala Bogu. U svakom siromahu prepoznala je Krista. Molila je sa siromasima: Oče nebeski, preporučam ti sve siromahe svijeta. Neka im ne manjka

⁸⁴ ADSM, Osobnici, Osobnik sestre Slave Vedrina.

⁸⁵ Usp. S. Slava milosrdnica, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga – Zagreb, Zagreb, 2006., str. 10.

⁸⁶ ADSM, Korespondencija s. Slave Vedrina.

⁸⁷ Isto.

kruha, posla, zdravlja i ljubavi. Ona je imala samo jednu želju: da se spase svi ljudi svijeta i da Presveto Trojstvo bude ljubljeno.“⁸⁸

S. Teresita Aguilar Samudio, koja je živjela u zajednici sa s. Slavom, svjedoči: „Većina siromaha kojima je išla s. Slava živjela je u kućama od kartona. I bez obzira što je s. Slava bila niskog rasta, morala se sagnuti kako bi mogla ući u kućicu. Među siromasima su bila djeca i mladi ljudi, te nemoćni. Također, bilo je mnogo starih ljudi koji su živjeli sami. Uvijek im je donosila osmijeh. Ljudi su je jako voljeli, svi su u njoj prepoznavali lice Božje, ne samo po njezinim riječima, nego i po primjeru života, po velikoj vjeri i potpunom povjerenju u Boga. Svatko je znao za njezinu veliku ljubav prema siromasima i za dobra djela koja je činila.“⁸⁹

Dok je s jedne strane imala veliko srce puno razumijevanja za patnje siromaha, bila je vrlo zahtjevna prema sebi. Sebi nije dopuštala nikakve olakšice. Njeno odricanje išlo je često tako daleko da je znala u vrućim ljetnim danima uskratiti sebi i čašu vode.⁹⁰

Budući da je na vrata samostana u Asuncionu svakim danom dolazilo sve više i više siromaha, sestra predstojnica M. Consuelo Cabana odlučila je 1990. godine sagraditi prostorije za siromahe u kojima bi ih s. Slava mogla primati i na još bolji način posluživati.⁹¹ Poslije njezine smrti, da bi se očuvao trag njezina svetačkog života i djelovanja, taj dio samostana nazvan je „Kućica s. Slave“.

U Prvoj poslanici Korinćanima sv. Pavao kaže da je ljubav velikodušna (usp. 1 Kor 13, 4a). To se potvrđuje i u misijskom djelovanju s. Slave. Kao što je već spomenuto, mnogi su je doznajući za njezino velikodušno služenje i sami velikodušno opskrbljivali hranom, odjećom i svim ostalim potrepštinama. I za prijevoz s. Slave uvijek su se brinuli dobri ljudi. Svuda su joj vrata bila otvorena. A kad bi joj ponestalo hrane ili lijekova za njezine siromahe, ona bi putovala, pisala, tražila, molila za pomoć, jer joj je kao i njezinom Učitelju bilo žao naroda (usp. Mk 8, 2a). I nitko nije ostao ravnodušan na njezine molbe, uvijek je Providnost bila na djelu - ona bi se utekla Bogu, s ljubavlju i povjerenjem djeteta koje traži nešto od svog oca i rekla bi: "Nebeski Oče

⁸⁸ Prema izjavi Marie Victorie Ramirez u filmu „Četvrti zavjet“.

⁸⁹ Prema izjavi s. Teresite Aguilar Samudio (17.11.2020.).

⁹⁰ Isto. (26.4.2021.).

⁹¹ Usp. S. Teresita AGUILAR SAMUDIO, Tko izgubi svoj život naći će ga., str. 19.

ili tatice, molim te ... (rekla bi ono što je potrebno). Zbog svega toga zvali su je «Paragvajska Majka Terezija».⁹²

Ljudske bijede je uvijek bilo, ima je i uvijek će je biti. Najveći su patnici oni što su izgubili zdrav razum. I tamo je prodrlo dobrohotno srce ove sestre milosrdnice. O posjetima s. Slave psihijatrijskoj bolnici s. Teresita Aguilar Samudio nam je rekla da su bili vrlo potresni. Bolesnici su bili poput životinja pod vedrim nebom, neki i goli, ali ona im je prilazila s puno ljubavi i uvjerenja da je Bog s njima i da pati s njima. Grlila je siromahe bez obzira na njihov izgled i nečistoću. Govorila je da je to izraz Božje ljubavi.⁹³

S. Slava je vjerno posjećivala starački dom u Capiati, gdje su bili smješteni najzapušteniji ljudi, zatim starački dom u Asuncionu i zatvorsku bolnicu u Tacumbi, zatvor maloljetnika i žena, kliničku bolnicu, domorodačku bolnicu te bolesnike u siromašnom predgrađu Sv. Ana gdje je zahvaljujući njoj dovedena pitka voda.⁹⁴ Velikodušno je darivala milosrdničku ljubav svima koje je susretala, bili dobri bili zli. Svi su nalazili mjesta u njezinu srcu, njezinim molitvama i žrtvama o čemu svjedoči i njezino pismo upućeno bratu Jožici 1996. godine: „Dragi, mili i ljubljani Jožica, nevjesto, dječica i sva rodbina jako draga. Bio Vam svima Sretan blagoslovljen, prepun božićne svete nebeske radosti. Moli za me da budem dobra časna sestra da se sastanemo gore u lijepome nebu kod dragoga Bogeka. Ja sam već u 87 godini. Još nosim Svetu pričest bolesnicima prije podne, a poslije podne dajem siromasima kruh, šećer, čaj i robu. Zdravlje mi je dobro – ništa me ne boli. Više ne držim školu jer ne čujem dobro. Kaži preko dana dragome Bogeku: Bogek mili i dragi, darujem ti moj poslek, moj umor, moje korake i kucaje moga srca da te svi ljudi upoznaju, ljube da te nitko ne kune da te svi imaju jako rado i da svi ljudi dođu u nebo i da nejde nitko u pakel... Molite se za me da budem dobra redovnica i do smrti prava milosrdnica, da spašavam duše molitvom i žrtvom...”⁹⁵

Njezina ljubav prema siromasima vodila ju je dotle da je prkosila vremenskim i svim drugim neprilikama kad je trebala činiti djela ljubavi. Sestre svjedoče da se bezbroj puta dogodilo da bi se na njenu molitvu loše vremenske prilike poboljšale baš

⁹² Prema izjavi s. Teresite Aguilar Samudio (17.11.2020.).

⁹³ Isto.

⁹⁴ Usp. S. Teresita AGUILAR SAMUDIO, Tko izgubi svoj život naći će ga., str. 19.

⁹⁵ ADSM, Korespondencija s. Slave Vadrina.

onda kada je trebala krenuti k svojim siromasima.⁹⁶ Uvijek je govorila: „Moram ići, čekaju me moji siromasi.“ Tako silnu snagu u ljubavi i milosrđu s. Slava je crpila iz svoje duboke i čvrste vjere u Presveto Trojstvo koje je na osobit način čistila. O tome svjedoči i molitva koju je napisala i svakodnevno molila: „Djevice Marijo, Majko naša, moli za nas. O Presveto Trojstvo, Oče, Sine i Duše Sveti, slatka ljubavi moja, poklanjam Ti danas svu svoju ljubav, svoj posao i svu nježnost svoga srca da Te svi ljudi upoznaju, ljube i služe Ti. Daj da svi jednom dođemo u Nebo i da živimo s tobom u vijeke. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.“⁹⁷

Sav njezin misijski rad bio je vidljivi izraz njezine duboke duhovne povezanosti s Bogom. Željela je Boga proslaviti radeći za druge, služeći braći ljudima, jer kaže: “Vjera nas uči da dragi Bog kao Stvoritelj stanuje u svakom čovjeku, i u duši grešnika, premda čovjek ne mari za Boga – ali dragi Bog ga ljubi jer je njegovo dijete i jer ga je stvorio za nebesku domovinu i poslao svoga Sina na zemlju da spasi svako dijete Božje.”⁹⁸ S. Slava je u molitvi naučila raspoznati što Bog u određenom trenutku želi od nje, bila je potpuno vjerna milosti, potpuno vjerna Bogu. Znala je savršeno ujediniti kontemplaciju i akciju, molitvu i rad. Njezina skromnost, spremnost na žrtvu i ljubav prema Bogu i bližnjima najbolje se očituje u jednome od pisama bratu Jožici: „Dragi i mili moj bratec Jožica, nevjesta i draga dječice. Bio dragi Bog s nama i u našim srcima i Nebeska Majčica Marija uz nas. Neka bude blagoslovljeno Sveto Ime Božje. Časne sestre su otputovale iz Amerike 5. kolovoza i vratit će se opet natrag u Ameriku na svršetku rujna – ja ne znam datuma. Hvala vam, pitate me što si želim da mi po njima pošaljete. Ja vam se od svega srca zahvaljujem na vašoj velikoj ljubavi. Samo vam mogu reći da ne želim ništa zemaljsko, sve su moje želje da svi ljudi upoznaju, ljube, hvale i slave ljubljeno Sveto Trojstvo i nebesku Majčicu Mariju i da se spase svi ljudi svijeta – naime da svi ljudi dođu u nebo i oni koji će se još naroditi do sudnjega dana. Zato vam šaljem ove male sličice da se predate svaki dan Majčici Božjoj moleći za obraćenje naše, grešnika, krivovjernika i nevjernika...”⁹⁹

Križ, žrtva, pokora bile su u životu s. Slave ono bez čega njezin život nije imao smisla. Ona je križ i žrtvu doživljavala kao neprocjenjivo blago, svaki ih je dan iznova

⁹⁶ Isto.

⁹⁷ Film „Četvrti zavjet“.

⁹⁸ *Naš vjesnik*, Zagreb, 3-4/4-2006., str. 52.

⁹⁹ ADSM, Korespondencija Slave Vedrina.

prihvaćala i živjela. Nikada se nije izmicala ni tužila da je umorna i iznemogla, uvijek je išla težim putem i tako ostvarivala svoju misiju.

S. Slavi je, uz molitve i žrtve, sredstvo za ostvarenje njezinog poslanja na putu bila i žarka pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, koju je ona često nazivala Majka Božja Bistrička.¹⁰⁰ Marija je postala majkom Kristovom, a njeno majčinstvo je dobilo svoju puninu na Kalvariji pod križem kada ju je Isus proglasio majkom svih ljudi (usp. Iv 19,26). Stoga se nekako i podrazumijeva da ju je i s. Slava na poseban način štovala. Mogli bismo zbog toga reći da je i sav njezin misionarski rad, žrtva za bližnje, bio i marijanski.

Dana 23. prosinca 1983. godine našla se s. Slava u Ministarstvu prosvjete u Asuncionu. Pozvana je da primi odličje – zlatnu kolajnu u znak priznanja za svoj tridesetpetgodišnji prosvjetni rad u Paragvaju. Ona ga prima u ime Družbe sestara milosrdnica. U svojoj prostodušnosti pred uglednim skupom u Ministarstvu izjavljuje da je sve što je radila, radila u Ime Božje i da bez Njegove pomoći ne bi postigla nikakav uspjeh. Potom je zazivala Božji blagoslov na gospodina ministra, na sve prisutne predstavnike vlasti i na cijeli Paragvaj – “njenu drugu domovinu”.¹⁰¹

3.4. Četvrti zavjet

„Dragome Bogu se daruje što mu je u srcu najdraže. Kako je meni najdraža lijepa naša Domovina i svi ljubljani u Domovini, nadam se da će me uslišati dragi Bog da svi ljudi dođu u Nebo.“¹⁰²

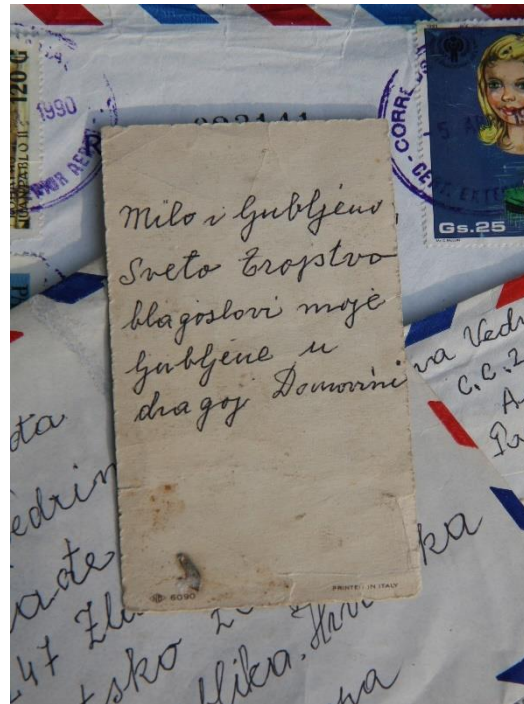
S. Slava punih je 68 godina živjela i radila u Južnoj Americi i za svih tih godina nije posjetila Domovinu. U početku se to nije ni moglo jer su sestre živjele vrlo siromašno i odlazak u misije značio je odlazak zauvijek. Bila je to velika žrtva za sve sestre, tako i za s. Slavu. A poslije, kad im je to bilo omogućeno i kad je 1965. godine došao red da s. Slava posjeti Domovinu, ona to odbija jer je upravo te godine položila Bogu još jedan zavjet. Bilo je to u duhovnim vježbama. O tome piše: „Bilo je to u

¹⁰⁰ Usp. *S. Slava milosrdnica*, str. 14.

¹⁰¹ Usp. *Naš vjesnik*, veljača/1984., str. 30.

¹⁰² *Isto*.

siječnju 1965. godine. Imali smo duhovne vježbe. Svećenik je govorio često: Što je Krist učinio za nas? Za mene? Što si učinio za mene, moj Isuse, i što ja činim za Tebe? Ti si ostavio, Isuse, Nebo, rodio si se u štali, trpio si od štale do smrti na križu da nas spasiš. Hvala Ti. Hvala. Što ću ti ja dati? Nemam ništa – sve sam ti dala. Još samo imam Domovinu...¹⁰³ Kao što vidimo, voditelj duhovnih vježbi isticao je žrtvu Isusa Krista, a s. Slava promišljajući o tim riječima bila je obuzeta tolikom zahvalnošću prema Isusu da je tragala u svom srcu za onim što bi još ona mogla

Slika 10: Sličica iz časoslova s. Slave.

zauzvrat prinijeti Bogu. I tada je svoju rodbinu i prijatelje i svoju domovinu prikazala Isusu kao svoj četvrti, a možda i najteži zavjet. Vjerujem najteži, jer je s. Slava silno voljela svoju domovinu, njezine brežuljke i stazice koje su vodile do Gospine crkve u Mariji Bistrici.

O tom svom zavjetu u siječnju 1965. potanko piše: „U Ime Isusovo i Marijino! Ljubljeni Oče nebeski, po rukama Nebeske Majčice darujem ti žrtvu posjeta u Domovinu na nakanu da svi ljudi na svijetu i oni koji će se naroditi do sudnjega dana - upoznaju, ljube, časte, slave i hvale Ljubljeno Sveto Trojstvo. Majčin cjelov darujem ti da se obrate otpali svećenici; zagrljaj Majčin darujem ti da komunisti i masoni zagrlje Nauk svetog evanđelja; slušane svete Mise u Kući matici darujem ti, Oče, za jedinstvo vjera u sv. Katoličku Crkvu; Radost u crkvi Marije Bistrice – da protestanti ljube Nebesku Majčicu; veselje u milom domu – da se spase duše mame, braće, sestara, rodbine – hrvatskog naroda; slatke pjesme u crkvi – da se obrate pogani; uspomene podgorskih stazica do crkve – da se vrate u svetu Crkvu Katoličku rasipni sinovi; Zvuk onih milih zvonova – za svećenička i redovnička zvanja. Oče Nebeski, primi po rukama Nebeske Majke žrtvu radosti da vidim Kuću maticu – da se spase svi članovi Družbe; ljubav poglavara i sestara darujem ti, Oče, da svi članovi Družbe ljube Sv. Trojstvo; dragu crkvicu Kuće matice darujem ti, Oče, da se spasi sav hrvatski narod i

¹⁰³ ADSM, Korespondencija s. Slave Vedrina.

da ljubi Sv. Trojstvo. Ljubljeni Oče Nebeski - ne prezri molitve ni žrtve moje već primi žrtvu i uzdahe, moli te dijete tvoje.“¹⁰⁴

Osjećala se dužnom svoj zavjet otkriti bratu Jožici te mu piše: „Mili bratec Jožica, na ovom papiriću ti je rastumačeno zašto ne idem u Domovinu. Nemoj se srditi na me. Ti si se oženio, a ja sam se predala Bogu. Jožica, znaš, Domovina je najveća ruža, prepuna najfinijeg mirisa, darovana dragom Bogu da ga svi ljudi na zemlji upoznaju, ljube, hvale i slave i da se spase svi ljudi svijeta. Jožica mili, Domovina je kao žarko sunce darovano dragom Bogu da ga ljudi više ne kunu. Jožica, Domovina je kao vječno proljeće prepuno cvijeća darovano dragom Svetom Trojstvu da ga svi ljudi upoznaju, ljube, hvale i slave i da se spase svi ljudi svijeta. Jožica, Domovina je ljubav darovana Nebeskom tatici da ti, svi mili tvoji i sva braća svijeta dođu u nebesku domovinu.“¹⁰⁵

S. Slava je neizmjerljivo voljela svoju Domovinu. Nikada nećemo saznati koliko je trpjela dok je Hrvatska i Bosna i Hercegovina proživljavala svoju Kalvariju tijekom Domovinskoga rata. Samo su Bogu poznate žrtve koje je prikazivala. 15. prosinca 1991. piše: „Bila sam u duhovnim vježbama... Puno sam se molila za Vas kao i za cijelu Domovinu, da se brzo svrši rat, jer to je nešto strašno... Po danu i noći molim se za domovinu. U novinama svaki dan dolazi što se tamo događa. Danas je izašlo da napadaju Osijek. Dobro poznajem Osijek, tamo sam bila na zabavištu 5 godina prije nego sam išla u Ameriku...“¹⁰⁶ A u pismu od 8. prosinca 1992.: „Na 30. prosinca navršit će se 58 godina otkad sam ostavila milu Domovinu, molim se za nju, žrtve prikazujem za nju. Ima žrtava koje sam obećala dragom Bogu do smrti. Odviše trpim za Bosnu i Hercegovinu. Cijelo vrijeme velim dragom Isusu: Isuse, žarko te molim mir za Bosnu i Hercegovinu. Daj da se ljube među sobom – daj da se više ne ubijaju. Marijo Kraljice mira daj im mir.“¹⁰⁷

O veličini njezine žrtve, uz pisma, svjedoče i sestre koje su s njom dijelile svakodnevni napor i radost susreta. Tako s. Nela Sente kaže: „Ja znam da je nju to puno stajalo i suzice su znale ići kad je govorila o svojoj domovini, ali rekla je: 'Ne, ja sam to dragom Bogu obećala na posebnu nakanu, ja to njemu ne mogu natrag oduzeti,

¹⁰⁴ Isto.

¹⁰⁵ S. Slava *milosrdnica*, str. 46.

¹⁰⁶ ADMS, Korespondencija s. Slave Vedrina.

¹⁰⁷ Isto.

onda ja nemam ništa od toga.“¹⁰⁸ Svoj zavjet povjerila je s. Slava zagovoru svoje Nebeske Majke: „Mila Majčice Marijo, čuvaj i spasi moje mile u Domovini, da se nađemo gore u nebu kod dragog Svetog Trojstva.“¹⁰⁹

3.5. *Rođenje za Nebo*

Nakon više desetljeća gorljivog i napornog misijskog rada na tlu Južne Amerike s. Slava je morala stati. Tjelesne sile su je napuštale, a moždani udar u lipnju 1998. godine privezao ju je za invalidska kolica i krevet, pa više nije mogla ići svojim siromasima.¹¹⁰ Bolesna i nepokretna, prikazivala je svoje trpljenje za siromahe i sve ljude svijeta da upoznaju i uzljube Isusa. Posljednje trenutke zemaljskog života uz nju je s ostalim sestrama provela s. Teresita Aguilar Samudio. „U zadnjoj noći svoga ovozemaljskog života,“ kaže s. Teresita, „više nije mogla govoriti. Dok smo molile, šapnula sam joj da ponovno daruje Gospodinu svoju domovinu Hrvatsku. Držala sam je za ruku i osjetila kako joj je cijelo tijelo zadrhtalo. Mislim da joj je to bila najteža žrtva koju je prikazala Bogu. Pjevale smo pjesme koje je ona pisala i posvećivala svojoj najvećoj Ljubavi, Presvetom Trojstvu.“¹¹¹

Njezina prekrasna duša napustila je ovu zemlju 9. srpnja 2002.¹¹², te obogaćena dobrim djelima preselila se u jedinu, pravu i vječnu domovinu. I tada se Asuncionom prosula vijest: „Umrla je svetica!“

Nakon što su je na vječni počinak otpratile sestre i njezini siromasi spomen na s. Slavu međutim nije nestao. Naprotiv, ostao je vrlo živ. Njezino djelo milosrdne ljubavi nastavile su njezine sestre milosrdnice. One su je smatrale sveticom i njoj su se počele moliti. O tome svjedoči s. Concepción Cuella: „Bila sam vrlo bliska sa s. Slavom. U posljednjim danima njezina života često sam je posjećivala. Govorila sam joj neka nas ne zaboravi kad bude u kući Oca nebeskoga i neka moli za nas, jer su joj dobro poznate potrebe ove zajednice. Plakala sam kad je umrla, ali sam osjećala njezinu blizinu. U Paragvaju je običaj moliti kroz devet dana za pokojnika. Tri dana prije isteka devetnice, posumnjala sam da li nas čuje s. Slava i može li nam pomoći.

¹⁰⁸ Prema izjavi s. Nele Sente u filmu „Četvrti zavjet“.

¹⁰⁹ *S. Slava milosrdnica.*, str. 39.

¹¹⁰ ADSM, Osobnici, Osobnik sestre Slave Vedrına.

¹¹¹ Prema izjavi s. Teresite Aguilar Samudio (23.4.2021.).

¹¹² Usp. *Sestra Slava Vedrına*, dostupno na: <https://www.milosrdnice.hr/sestre-uzori-i-zastitnice/sestre-na-glasu-svetosti/sestra-slava-vedrina/> (pristupljeno: 9.6.2021.).

Rekla sam joj: 'Sestra Slava, za tri dana svršava devetnica, ako nas čujete s neba i ako nam možete pomoći, dajte nam jedan znak, neka mi netko u ova tri dana pokloni buket cvijeća.' Bio je petak, zadnji dan devetnice. Prije podne posjetila sam obitelj svoga brata. Kad sam se opraštala moja mala nećakinja mi je poklonila buketic cvijeća. Nisam se tada ni sjetila što sam molila s. Slavu. Stavila sam cvijeće u džep i jurila kući, jer sam trebala predmoliti kronicu. Dok sam molila treće otajstvo, sjetila sam se da je cvijeće znak koji mi je dala s. Slava. To me je ganulo do suza. Osjetila sam pomoć s. Slave u nekoliko navrata i sigurna sam da je ona među nama i da nam pomaže.“¹¹³

S. Slava je cijeli svoj život morala ići, čekali su je njezini siromasi, bolesnici, djeca... I na dan smrti opet je morala ići. No ovoga puta nisu je dočekali njezini siromasi, niti djeca, niti sestre. Dočekao ju je i dozvao onaj koji joj je jednom rekao „Idi“, poslavši je k bližnjima, a sada ju je pozvao k sebi i rekao: „Dođi blagoslovljena Oca mojega.“ (usp. Mt 25, 34b).¹¹⁴ S. Slava je ušla na svadbu s Kristom za koga je darovala i žrtvovala cijeli svoj život.

Već davne 1646. godine sv. Vinko Paulski na konferenciji sestrama je rekao: „Ti siromasi će biti njezini zagovornici kod Boga. U velikom broju doći će pred nju i reći će dragom Bogu: 'Moj Bože, evo one koja nas je dvorila Tebi za ljubav. Moj Bože, evo one koja nas je naučila Tebe poznavati.'“¹¹⁵ I s. Slava se raduje u društvu

Slika 11: S. Slava

svetih zajedno s mnoštvom onih sirotana kojima je nosila Krista i bila im putokaz kako da ga uzljube i nose drugima koji ga još nisu upoznali.

¹¹³ Prema izjavi s. Concepción Cuella u filmu „Četvrti zavjet“.

¹¹⁴ Usp. *S. Slava milosrdnica*, str. 11.

¹¹⁵ *Konferencije svetog Vinka Paulskoga, I*, (br. 1 – 30), Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog, Zagreb, 1968., str. 157.

ZAKLJUČAK

Isus želi da Crkva nastavi njegovo poslanje. Njegov primjer, njegova patnja i ljubav za svakoga čovjeka i nas potiče na požrtvornost, na ljubav i bezuvjetno darivanje drugima. Evangelizacija siromaha u današnje doba je veliki izazov. Prema shvaćanju sv. Vinka Paulskoga, treba poznavati siromahovu stvarnost, vidjeti materijalne uvjete i razumijevati situaciju njega kao ljudskog bića.¹¹⁶ I evangelizaciju u misijskim zemljama trebamo shvatiti u svjetlu Svetoga Pisma i onda će ona biti beskrajno domišljata i evanđelje će biti oživotvoreno.

S. Slava Vedrina nam je u tome snažan primjer. Primjer kako živjeti i istrošiti svoj život za bližnje, izvan domovine, pogleda uvijek uprta prema Presvetom Trojstvu, Blaženoj Djevici Mariji i svetoj Crkvi. Svojim životom nam je posvjedočila da se Crkva ne može i ne smije nikada umoriti u pružanju svjedočanstva za Isusa koji je sama ljubav, niti se ikada smije obeshrabriti i umoriti zbog protivština na koje svakodnevno nailazi. Vjernik mora izgarati do kraja unatoč preprekama, unatoč kamenju na putu. Život s. Slave je isijavao neizmjernu radost i spremnost na žrtvu. O tome i svjedoči u jednom od mnoštva svojih pisama: „Jožica, moli se za me da budem dobra redovnica i da budem na veselje Svetome Trojstvu. Jožek, primi dragoga Isusa u svoje srce da te utješi, ojači i spasi da se nađemo gore u nebu. Nebo je naša prava domovina. Nastoj da sva tvoja djeca ljube dragoga Boga i Majčicu Božju...“¹¹⁷

Upravo način života kakav žive misionari poziv je i poruka svim kršćanima da uza svoju bijedu i malenost plemenito i velikodušno surađujemo s Božjom milošću i dopustimo sjemenu, koje je riječ Božja, da klijući iz dobre zemlje, nakvašene božanskom rosom, crpi sok, preobražava ga i asimilira da konačno donese mnogi plod, da na nama i u nama učini čudo svoje milosti kako bi barem djelić ovoga svijeta postao ljepši i sretniji.¹¹⁸ Ovaj rad završavam riječima sv. Vinka Paulskoga: „Dakle, istina je da sam poslan ne samo ljubiti Boga, nego učiniti da ga drugi ljube. Nije mi dovoljno ljubiti Boga ako ga i moj bližnji ne ljubi.“¹¹⁹

¹¹⁶ Usp. Mizaél POGGIOLI, CM, Siromaštvo u svijetu, u: s. M. Blanka VRDOLJAK, *Kršćanska ljubav – svevremeni izazov*, Zagreb, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2011., str. 95.

¹¹⁷ ADSM, Korespondencija s. Slave Vedrina.

¹¹⁸ Usp. AG, br. 22.

¹¹⁹ Luigi MEZZADRI, *Sveti Vinko Paulski*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1992., str. 184.

BIBLIOGRAFIJA

1. IZVORI

ADSM = *Arhiv Družbe sestara milosrdnica Sv. Vinka Paulskoga – Zagreb*, Frankopanska 17. (Osobnici sestara, Korespondencija s. Slave Vedrina – bez oznake u arhivu).

BRADICA, s. Miroslava, *Okružnica XVII. redovitog generalnog kapitula Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog – Zagreb*, Lužnica, kolovoz – rujan 2017.

Duhovne misli sv. Vinka Paulskoga za svaki dan u godini, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1935.; Drugo prilagođeno izdanje, Split, 2019.

Konferencije svetog Vinka Paulskoga, I., (br. 1 – 30), Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1968.

Konstitucije Družbe sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga – Zagreb, Zagreb, 2016.

Naš vjesnik, glasilo Družbe sestara milosrdnica. (1932. – 1966.; 1976. -): (lipanj – srpanj 1934.; kolovoz 1934.; listopad 1934.; kolovoz – rujan 1935.; siječanj – veljača 1943.; veljača 1984.; prosinac 1984.; lipanj 1991.; ožujak – travanj 2006.).

Obavijesti, glasilo Družbe sestara milosrdnica. (1966. – 1975.): (br. 309/1975.; 201/1975.).

STANIĆ, s. Stjepanka (ur.), *Sveti Vinko Paulski – Misli*, Provincija Bezgrješnog začeca BDM, Zagreb, 2017.

Šematizam Družbe, Vrhovna uprava Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu, Zagreb, 2005.

Šematizam Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu, Zagreb, 2015.

Šematizam Družbe sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu, Zagreb, 2020.

2. LITERATURA

2.1. Knjige i članci

AGUILAR SAMUDIO, s. Teresita, *Tko izgubi svoj život naći će ga – Sestra Slava (Marica) Vedrina*, u: *Radosna vijest*, 9/2002., str. 19.

Dokumenti Drugog Vatikanskog sabora, *Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, ³1980.

MEZZADRI, Luigi, *Sv. Vinko Paulski*, Družba sestara milosrdnica svetog Vinka Paulskoga, Zagreb, 1992.

PETRIC, s. M. Tatjana - NEKIĆ, s. Katarina, - MIHALJ s. M. Dijana, - CARTI s. M. Marta, - JELIČIĆ, s. M. Blanka, - ZRNO, s. Marija (prir.), *Sveti Vinko Paulski –*

apostol milosrdne ljubavi. Vinkovska karizma u Hrvatskoj, Družba sestara milosrdnica svetoga Vinka Paulskoga – Zagreb, Zagreb, 2019.

S. Slava milosrdnica, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga – Zagreb, Zagreb, 2006.

STANKOVIĆ, Vladimir, *Kardinal Kuharić u hrvatskom iseljeništvu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2004.

TOMIĆ, Celestin, Jesu li još potrebne misije i misionari?, *Crkva u svijetu*, Vol. 9 (1974.), str. 15.-18.

VRAČIĆ, s. Berislava – KOVAČIĆ, s. Alfonza, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. I. dio, Kuća matica*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1996.

VRAČIĆ, s. Berislava – KOVAČIĆ, s. Alfonza, *Sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskoga s Kućom maticom u Zagrebu 1845. – 1995. II. dio, Družbine filijale*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 1998.

VRDOLJAK, S. M. Blanka (ur.), *Kršćanska ljubav – svevremeni izazov*, Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, Zagreb, 2011.

2.2. Članci na mreži

Papinska misijska djela u Republici Hrvatskoj, *Svjetski dan misija 2015*, dostupno na: https://www.misije.hr/2015_svjetski-dan-misija_brosura.aspx (pristupljeno: 29.4.2021.).

KRAPIĆ, s. M. Benedikta, *Sveta Lujza odbačena i krhka postala majka napuštenih i bolesnih*, dostupno na: https://hkm.hr/SVETA_LUJZA_Odbačena_i_krhka_postala_majka_napuštenih_i_bolesnih (pristupljeno: 17.4.2021.).

Družba sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga, *Salomonski otoci*, dostupno na: https://www.milosrdnice.hr/o_nama/misije/salomonski_otoci (pristupljeno: 21.4.2021.).

Papa Franjo, Papina poruka za svjetski dan misija 2016., Misije 'ad gentes' su veliko, neizmjereno djelo milosrđa, dostupno na: <https://www.bitno.net/vijesti/vatikan/svjetski-misijski-dan> (pristupljeno: 21.4.2021.).

Sestra Slava Vedrina, dostupno na: <https://www.milosrdnice.hr/sestre-uzori-i-zastitnice/sestre-na-glasu-svetosti/sestra-slava-vedrina/> (pristupljeno: 9.6.2021.).

2.3. Ostalo

Film „*Četvrti zavjet*“, Družba sestara milosrdnica svetog Vinka Paulskoga – Zagreb, produkcija ZORA FILM – Zagreb, 2006.

Fotografije su preuzete iz *Arhiva Družbe sestara milosrdnica Sv. Vinka Paulskoga – Zagreb*, Frankopanska 17.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja Mirela Delonga, kao pristupnik za stjecanje zvanja magistricice Katehetike, izjavljujem da je ovaj diplomski rad rezultat isključivo moga vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskoga rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranoga rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga diplomskog rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Split, 17. kolovoza 2021.

Summary

MISSIONARY ACTIVITIES OF THE CROATIAN SISTERS OF CHARITY AND SISTER SLAVA VEDRINA

The history of the Croatian Sisters of Charity of saint Vincent de Paul on our soil starts in 19th century when in 1845 the first group of six sisters, invited by the then bishop of Zagreb Juraj Haulik, arrived from Zams and Innsbruck in Austria in Zagreb, and there they have started their activities. The beginnings were blessed by fruitful activities in the spirit of the Vincentian charisma. Soon, the native daughters started to join in. The historical circumstances and the increase in the number of vocations led to the legal independence of that young community in 1856. Since then, the Congregation has been an independent community of the Sisters of Charity.

All baptised are missionaries by the power of the sacrament of Baptism. Consecrated people are missionaries even more directly and intensively. Missionary activity should first come to life in the person's surroundings. Then, its fruitfulness in proclaiming the Gospel around the world will be more efficient. That is what has happened with the Croatian Congregation of the Sisters of Charity. Apart from the fruitful activities in Croatia, the sisters have expanded their activities on the area of the former Ottoman Empire, then in South America, and more recently on the faraway Solomon Islands in the Pacific.

In this work the missionary work of sister Slava Vedrina has been singled out. Sr. Slava lived in South America for 68 years, and in Paraguay, due to her work among the poorest, she was called the *Paraguayan Mother Teresa*. The native sisters have continued to proclaim the Good News after her death in 2002.

Key words: Mission, Congregation of the Sisters of Charity of St. Vincent de Paul, Sr. Slava Vedrina, Paraguay